

INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

En logisk samverkan?

En kvalitativ studie om samverkan mellan socialarbetare och polis gällande ungdomars kriminalitet och missbruk

SQ 4562, Vetenskapligt arbete i socialt arbete, 15 hp
Scientific Work in Social Work, 15 higher education credits

Kandidatnivå

HT 2019

Författare: Jennifer Hinderman & Linn Laakso

Handledare: Lowe Bergström

Abstract

Title: A logical cooperation? A qualitative study on the cooperation between social services and police focusing on juvenile crime and substance abuse

Authors: Jennifer Hinderman och Linn Laakso

Supervisor: Lowe Bergström

Course: SQ4562, Vetenskapligt arbete i socialt arbete, 15 hp
Scientific Work in Social Work, 15 higher education credits

The purpose of this qualitative research study is to examine how individuals within the police force and social services experience cooperation between their organizations, specifically regarding their work with adolescents with a history of juvenile crime and/or substance abuse. This study is significant to the field of social work as cooperation is often viewed as the solution to bringing attention to the issues of juvenile crime and substance abuse. The data collected for this study consists of six one-on-one interviews with social workers and police officers who describe working with adolescents struggling with these issues in two municipalities in western Sweden. The theory we used is institutional theory, specifically the Scandinavian institutional theory. We studied the individuals' experiences of cooperation within the organizations through the constructs of institutional logics and translations. The results of the study showed that both logics are in consequence of cooperation adapted into the practice of the other organization. New logics have also shown to be formed, such as the controlling and supporting logic that both organizations have adapted through close cooperation. The results also showed that the translation of laws and confidentiality are affected depending on the degree of cooperation that is occurring between the organizations.

Keywords: Cooperation, social worker, police, adolescents, crime

Nyckelord: Samverkan, socialarbetare, polis, ungdomar, kriminalitet

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Introduktion	1
1.2 Problemformulering	4
1.3 Syfte och frågeställningar	4
1.4 Lagrum för samverkan	5
1.4.1 Sekretesslagstiftningen gällande samverkan	6
1.5 Centrala begrepp	7
1.6 Avgränsningar	7
2. Tidigare forskning	9
2.1 Roller i samverkan	10
2.3 Reglering av samverkan	12
2.4 Konsekvenser av samverkan	14
3. Teoretisk referensram	15
3.1 Organisationers institutionella logiker	16
3.2 Skandinavisk institutionalism och översättningar	18
4. Metod	19
4.1 Metodval	20
4.2 Urval av intervjupersoner	20
4.3 Tillvägagångssätt	22
4.4 Bearbetning av empiri	23
4.5 Ansvarsfördelning	24
4.6 Tillförlitlighet	25
4.7 Forskningsetiska överväganden	28
4.8 Metodreflektion	30
5. Resultat och analys	31
5.1 En tät och informell samverkan	31
5.2 Den framträdande behandlingslogiken	35
5.3 Distinktionen mellan kriminalitet och missbruk	39
5.4 Relationernas inverkan på sekretessen	43
5.5 Sammanfattning	47
6. Diskussion och reflektioner	48
6.1 Förslag till vidare forskning	52
Referenser	54
Bilaga 1- Intervjuguide	58

Bilaga 2- Informationsbrev Socialtjänst
Bilaga 3- Informationsbrev Polis

61
63

Förord

Vi vill tacka våra respondenter som tog sig tid att medverka i studien. Vi riktar också ett stort tack till vår handledare Lowe Bergström för en engagerad, handfast och konkret handledning under processens gång.

Jennifer Hinderman och Linn Laakso

Göteborg, december 2019

1. Inledning

1.1 Introduktion

För 10 år sedan hade enbart ett fåtal kommuner samverkansöverenskommelser med polisen gällande det brottsförebyggande arbetet; i den senaste rapporten från Brottsförebyggande rådet (Brå, 2016) fanns dessa överenskommelser hos över 80 procent av kommunerna. Då samverkan alltmer ses som en självklar del i det sociala arbetet, samtidigt som det är ett svårfångat fenomen, är det ett ämne värt att belysa (Danermark, 2000). Samverkan är ett allmänt begrepp som kan förstås i olika kontexter. En definition som fått stort genomslag i svensk kontext är Danermarks (2000), som beskriver samverkan som medvetna målinriktade handlingar som utförs tillsammans med andra i en klart avgränsad grupp avseende ett definierat problem och syfte. I samband med att konverteringen av Förenta nationernas (FN) barnkonvention till svensk lag beräknas bli verklighet i årsskiftet till 2020 (Prop. 2017/18:186) finns det anledning att uppmärksamma samverkan mellan polis och socialarbetare gällande ungdomskriminalitet och missbruk. Genom att beakta orsaker till ungdomsproblem som förekommer i samhället och hanterandet av denna läggs grunden för lagreglering och policyskapande med barnets bästa i fokus.

Ungdomsbrottsligheten framställs som ett av de mest centrala problemområdena i samhället och är ett återkommande ämne i samhällsdebatten. Ungdomar är den mest brottsaktiva gruppen i samhället sett till andel av befolkningen (Socialstyrelsen, 2009). Socialtjänsten och polismyndigheten är viktiga aktörer i arbetet med att förebygga ungdomskriminalitet eller missbruk och uppmärksamma dem som gör det (ibid.). Socialtjänsten och polisen är två organisationer med vitt skilda uppdrag

gällande ungdomar där socialtjänsten ska verka för att barn och unga växer upp under trygga förhållanden och där polisens huvudsakliga uppdrag är att förhindra och utreda brott. Dessa olika uppdrag har enligt tidigare forskning resulterat i att det tycks finnas ett spänningsfält mellan behandlingslogiken hos socialarbetaren och straffrättslogiken hos polisen. Detta spänningsfält uppstår i den samverkan som skapas i relationen mellan stöd eller kontroll kontra vård eller straff (Söderberg, 2016; Johansson, 2010). Tidigare forskning pekar också med olika infallsvinklar på att samverkan kan vara svår att uppnå då en hög grad av samverkan riskerar att leda till en förväxling av logiker. En förväxling av logiker innebär att polisen tar sig an en behandlande roll och socialarbetaren intar en kontrollerande roll (Söderberg, 2016). Logikerna kan förstås som *institutionella logiker* där polis och socialarbetare utgår från skilda förutsättningar, förväntningar, regelverk och målsättningar som anger vad medarbetarna bör göra inom sina organisationer (Grape, 2006). Socialarbetare och poliser översätter ständigt sina respektive logiker till det praktiska arbetet vilket gör logikerna beroende av *översättning* för att bli förståeliga i ett organisatoriskt sammanhang (Eriksson-Zetterquist, 2009).

Samverkan kompliceras ytterligare på grund av motsägelsefulla lagrum och sekretessbestämmelser som översätts utifrån logikerna av medarbetare inom organisationerna. Detta har visat sig försvåra en aktualisering av kriminalitet, men framförallt allt missbruk, för polis och socialtjänst (Östberg, 2010; Edvall Malm, 2012). Sekretessbestämmelserna mellan socialtjänst och polis är återkommande uppe för debatt då kritiker menar att rådande sekretess mellan myndigheterna är hinder i samverkan runt ungdomsproblematik (SOU 2003:99). Barnombudsmannen, Barnens rätt i samhället (BRIS) med flera anser däremot att lättnader i sekretess mellan socialtjänst och polis kan riskera klientens förtroende för socialarbetaren, skapa brist på kontroll över informationsutbytet och riskerar att stämpla ungdomar (Prop. 2011/12:171). Trots att sekretessen begränsar så ses samverkan som en viktig nyckel i ett effektivt brottsförebyggande arbete, vilket Brottsförebyggande rådet, rikspolisstyrelsen och Sveriges kommuner och landsting (2016) tydliggör i sin

gemensamma rapport gällande samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete. I rapporten beskrivs också hur den nya polisorganisationen ska utgå från ett lokalt perspektiv med en ökad ambitionsnivå i samverkan mellan kommun och polis vilket aktualiserar ämnet samverkan ytterligare. Brottspreventiva insatser bör för att nå framgång riktas mot faktorer som bidrar till kriminalitet och som går att förändra. En sådan påverkansbar faktor är missbruk enligt Brottsförebyggande rådet (2009). Turner, Daneback och Skårner (2018) redogör däremot i en ny studie gällande kopplingen mellan ungdomars kriminalitet och missbruk för ett orsakssamband som ser annorlunda ut än tidigare forskning visat. Tonåringar som testat alkohol eller droger löper enligt Turner, Daneback och Skårner (2018) mycket låg risk för att utveckla kriminalitet i tonåren. Däremot ses en klar ökad risk för tonåringar som begår brott att senare utveckla drogmissbruk. Viktigt att poängtera är dock att all narkotikaanvändning är i sig brottslig enligt svensk lag, och 2018 utgjorde eget narkotikabruk närmare hälften av alla anmälda narkotikabrott. Statistiken visar att narkotikabruk är vanligast i åldrarna 16–29 år och pekar på en ökning av narkotikabruk bland unga i Sverige de senaste åren (Narkotikastrafflag, 1968:64; Brottsförebyggande rådet, 2019). Oavsett orsakssamband så ses en fungerande samverkan mellan bland annat polis och socialtjänst vara en viktig nyckel för att fånga upp ungdomar i ett begynnande missbruk och kriminalitet (Wahlberg, 2018; Brottsförebyggande rådet, 2009).

Samverkan mellan polis och socialtjänst gällande ungdomsproblematik är därmed inte endast en lagstadgad skyldighet utan har också kommit att växa fram till en etablerad lösning kring det brottspreventiva arbetet. I forskningen efterfrågas regelbundet vidare forskning kring ämnet då de studier som gjorts påvisar hur komplex denna typ av samverkan egentligen är samtidigt som teoretiskt förankrad kunskap om samverkan kring utsatta barn och ungdomar är begränsad (Edvall Malm, 2012; Söderberg, 2016; Johansson, 2011).

1.2 Problemformulering

Samverkan mellan polis och socialarbetare ses som en etablerad lösning för att fånga upp ungdomar i eller som riskerar att hamna i missbruk och kriminalitet. Tidigare forskning som har gjorts gällande ämnet tyder på att polisen besitter en straffrättslig logik med kontroll och straff som ledord, samtidigt som socialarbetare använder sig av en behandlingslogik med ledorden vård och stöd (Johansson, 2011; Östberg, 2010). Brister i samverkan mellan polis och socialarbetare har visat sig kunna bero på ett spänningsfält mellan dessa logiker vilket uppstår när organisationernas medlemmar möts för att samverka. Sekretesslagstiftningen översätts genom de skilda logikerna och kan antas begränsa informationsflödet mellan organisationerna vilket ytterligare försvårar ambitionen att samverka. Det finns därför anledning att undersöka hur yrkesutövande poliser och socialarbetare upplever att samverkan fungerar i förhållande till de skilda logikerna med hänsyn till sekretesslagstiftningen.

1.3 Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att undersöka hur yrkesutövande poliser och socialarbetare beskriver samverkan kring ungdomar och arbetet för att skapa en plattform med hänsyn till sekretesslagstiftningen där båda verksamheternas uppdrag ryms. De skilda institutionella logikerna som styr organisationerna, där polisen kan antas ha en straffrättslogik och socialarbetaren en behandlingslogik, kan försvåra samverkansprocesserna. Studien syftar till att undersöka hur de skilda logikerna inom organisationerna inverkar på varandra i samverkan samt vilka svårigheter en samverkan mellan dessa skilda logiker kan föra med sig.

Frågeställningarna för studien är:

- Hur manifesteras, översätts och hanteras de institutionella logikerna av poliser respektive socialarbetare i deras samverkan gällande ungdomsproblematisering?

- Hur översätter socialarbetare och polis sekretessen i samverkan och vilka konsekvenser kan därav uppstå?

1.4 Lagrum för samverkan

Trots att syfte och mål med samverkan kan framstå som tydligt så har en organisations regelverk betydande inverkan på hur samverkan formas (Danermark, 2000). Relevant för vår studie är de lagar som styr socialtjänsten och polismyndigheten. Socialtjänstlagen (SFS 2001:453) är en ramlag medan Polislagen (SFS 1984:387) innehåller mer detaljerade bestämmelser kring polisens uppgift och befogenheter. Förvaltningslagen, FL (SFS 2017:900) reglerar generellt polisens och socialtjänstens verksamheter. Förvaltningslagen anger att en myndighet ska samverka med andra myndigheter inom sitt verksamhetsområde. Samverkan mellan polis och socialtjänst gällande ungdomar är också reglerad i Lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, LUL (SFS 1964:167) och Offentlighets- och sekretesslagen, OSL (SFS 2009:400). I juni 2018 röstade riksdagen igenom regeringens förslag att inkorporera FN:s konvention om barnens rättigheter till svensk lag (Prop. 2017/18:186). Barnkonventionen har tidigare varit ratificerad i Sverige men inkorporeringen innebär ett förtydligande av att rättstillämpare och domstolar ska ta hänsyn till rättigheterna som följer konventionen och synliggöra barnens rättigheter (Prop. 1989/90:107; Prop. 2017/18:186). Lagen beräknas träda i kraft den första januari 2020 och rymmer villkor såsom att myndigheter alltid ska ta hänsyn till barnets bästa (Prop. 2017/18:186). Vad lagen kommer ha för inverkan på samverkan mellan polis och socialarbetare gällande ungdomsproblematik går i dagsläget endast att spekulera i. Oklarheter kring roller kan enligt Danermark (2000) uppstå till följd av olika regelverk och hur samverkan ska fungera bör i tidigt skede definieras med tydliggörande kring vilka lagar och regler som styr arbetet. Inom samverkan mellan polis och socialarbetare är olika och ibland motsägelsefulla regelverk ett faktum som tenderar att göra samverkan mellan organisationerna komplicerad.

1.4.1 Sekretesslagstiftningen gällande samverkan

Sekretess har en given plats när ämnet samverkan berörs då samverkan vanligtvis består av informationsutbyte. När informationen rör en enskild kan det strida mot sekretessen och därmed göra samverkan omöjlig att uppnå (Clevesköld & Thunved, 2009). Sekretessen som omfattar socialtjänsten regleras i OSL (SFS 2009:400) och innebär att tjänstepersoner inte får diskutera enskilda ungdomar med andra myndigheter om det inte står klart att uppgifterna kan röjas utan att ungdomen eller någon närstående lider men. Uppgifterna får alltså inte kränka ungdomens personliga integritet (Socialstyrelsen, 2012). Samverkan på individnivå kan därför inte ske utan ungdomen och vårdnadshavarens samtycke. Vid deras samtycke sträcks sekretessen även till den myndighet som socialtjänsten överlämnar en uppgift, såsom polisen, vilket möjliggör för myndigheterna att föra en öppen dialog kring ungdomen (ibid.). Polisens förundersökningssekretess gäller alla uppgifter som kommer fram under förundersökningen och så länge som den pågår. Förundersökningssekretessen regleras i OSL (SFS 2009:400) och innebär att också tjänstepersoner från socialtjänsten som önskar ta del av material omfattas av sekretessen.

Gällande de sekretessbrytande bestämmelserna mellan socialtjänst och polis definieras de i 10 kap. 18a § OSL (SFS 2009:400), där det står skrivet att socialtjänsten får lämna över information till polisen för att förebygga att ungdomar under 21 år utövar brottslig verksamhet, om uppgiften kan antas bidra till att förhindra det. Dessa uppgifter får lämnas på eget initiativ och på begäran av polis (Prop. 2011/12:171). Polislagen 6 § (SFS 1984:387) beskriver att polismyndigheten ska fortlöpande samarbeta med socialtjänsten och snarast underrätta dem om förhållanden som bör föranleda någon åtgärd av dem. Lagrummet kring samverkan visar sammanfattningsvis på att sekretessen mellan polis gentemot socialtjänst kan anses mycket svag i förhållande till socialtjänstens sekretess gentemot polisen, vilket orsakar en ojämlik maktrelation mellan organisationerna. En välfungerande samverkan uppstår enligt Danermark (2000) först när det förekommer en jämlik

maktrelation mellan organisationerna vilket motiverar att vidare utforska konsekvenserna av detta.

1.5 Centrala begrepp

Samverkan: Människor som verkar tillsammans för att överskrida gränser för organisationer, discipliner och professioner (Axelsson & Bihari Axelsson, 2013).

Missbruk och kriminalitet: I denna uppsats gör vi en differentiering mellan missbruk och kriminalitet där missbruk innefattar riskbruk, skadligt bruk samt beroende av narkotika och alkohol, och kriminalitet innefattar annan kriminalitet såsom våldsbrott, stöldbrott och skadegörelse. Differentieringen är viktig att påtala då missbruk enligt svensk lag också ses som en brottslig handling i sig enligt Narkotikastrafflagen (SFS 1968:64).

Ungdomsproblemantik: Vi använder oss i studien av begreppet ungdomsproblemantik. Begreppet använder vi som ett samlingsbegrepp för att beskriva problemet med ungdomar som riskerar att hamna i eller som befinner sig i kriminalitet och/eller missbruk av alkohol och narkotika.

1.6 Avgränsningar

Vi har valt att avgränsa vår studie till samverkan mellan socialarbetare och polis gällande ungdomar i eller som riskerar att hamna i kriminalitet och/eller missbruk. Gällande termen *ungdomar* syftar vi på barn i åldrarna 12–18 år. Enligt LUL (SFS 1964:167) kan det finnas anledning att polisen utreder brott som ett barn under 15 år misstänks ha begått, trots att han eller hon inte är straffmyndig. Ett sådant fall kan t.ex. vara om en utredning kan antas ha betydelse för att avgöra behovet av socialnämndens insatser beträffande den unge personen. Då barnet inte har fyllt 12 år får en utredning inledas endast om det finns synnerliga skäl finns vilket gör att

samverkan mellan polis och socialtjänst gällande yngre barn inte hör till rutinerna. Vi har med hänvisning till detta valt att avgränsa åldern nedåt till 12 år och uppåt till 18 år, då ungdomen blir myndig och andra lagrum träder in. Vi är medvetna att det finns fler aktörer som samverkar med socialarbetare och polis kring detta ämne, såsom skolan, psykiatrin och olika fritidsverksamheter, men vi kommer inte att beröra dessa samverkansformer. Vi kommer inte heller beröra socialarbetares och polisens samverkan kring unga gällande andra aktualiseringsorsaker än just kriminalitet och/eller missbruk. Begreppet *missbruk* omfattar flera sorter missbruk som är vanligt bland unga, såsom spelmissbruk men vi avgränsar oss i vår definition av missbruk till beroendeframkallande medel i form av droger och alkohol. Studien avgränsas även geografiskt, då vi valt att undersöka denna samverkan i två kommuner i Västsverige, på grund av att tidsramen och utrymmet för vår kandidatuppsats är begränsande.

2. Tidigare forskning

Vi har tagit hjälp av Göteborgs Universitetsbiblioteks sökmotor för att leta efter tidigare forskning och fann otaliga studier när vi använde sökorden *samverkan* samt *cooperation*. Vi har valt att vara konsekventa med att enbart ta upp forskning som rör samverkan mellan polis och socialarbetare. Anledningen till detta är att processerna i samverkan mellan dessa organisationer kan antas vara unika på grund av förhållandet mellan straffrätts- och behandlingslogik. Polis har i detta avseende ett brottsutredande/bestrafande syfte och socialarbetare ett skyddande/behandlande syfte. Då lagrum och organisationstyper spelar betydande roll för processerna i samverkan valde vi att fokusera på studier som specifikt handlade om samverkan mellan socialtjänst och polis i Sverige. Vi använde därmed sökorden *socialtjänst* och *polis*. Det visade sig finnas enbart ett fåtal vetenskapliga studier gjorda på detta ämne vilket gjorde våra valmöjligheter begränsade. För att bredda vårt perspektiv något valde vi att komplettera den valda forskningen med ett par relevanta studier från andra länder som gjorts på liknande former av samverkan. Vi valde ut den forskning vi ansåg mest relevant för vår studie som fokuserar på ramarna för de interna processerna inom och de yttre konsekvenserna av samverkan mellan polis och socialarbetare gällande ungdomar. Sammanfattningsvis ser vi i den tidigare forskningen tre framstående teman som är intressanta för vår studie: *Skilda logiker i samverkan*, *rollförvirring i samverkan* och *sekretessens inverkan på samverkan*. I samverkan mellan polis och socialarbetare har dessa tre aspekter inom den tidigare forskningen med olika infallsvinklar visat sig ha en påverkan på organisationernas arbete med ungdomsproblematik. Nedan presenterar vi tematiskt den forskning vi funnit mest relevant för vår studie.

2.1 Roller i samverkan

Disa Edvall Malm (2012) har i sin avhandling gjort omfattande studier av samverkan mellan polis och socialtjänst gällande ungdomsproblematik i vad hon väljer att benämna som det socio-polisiära nätverket. Edvall Malm lyfter svårigheter kring samverkan mellan myndigheter i ärenden som rör ungdomar och betonar avsaknaden av roll- och ansvarsfördelningen, otydliga mandat från organisationerna, rigida organisationsstrukturer, ideologiska konflikter mellan professioner, kommunikationsproblem och missförtroende dem emellan. Liknande Edvall Malms studie lyfter Christina Söderberg (2016) i sin studie om brottsförebyggande samverkan på individnivå och rollernas betydelse i samverkan mellan myndigheter. Söderberg undersöker i avhandlingen ett specifikt arbetssätt för samverkan, SSPF. Arbetssättet innebär en samverkan mellan socialtjänst, skola, polis och fritidssektorn. I studien utforskas hur SSPF konstrueras och motiveras som idé om brottspreventiv samverkan, hur den omtolkas av parterna och omsätts i praktik. I studien beskriver Söderberg, hur spänningar mellan socialtjänsten och polisen kan uppstå i samverkan då aktörerna har olika kunskapstraditioner och tolkningar av ungdomsproblematik, men också av sätt att förstå sin egen organisations roll i samverkan med andra parter. Söderberg beskriver hur socialtjänsten får en otydlig roll i samverkansöverenskommelser med polisen. Socialtjänsten förväntas vara aktören som driver arbetet framåt och tar störst ansvar över arbetet med samverkan, men samtidigt upplever inte tjänstepersoner på socialtjänsten att deras interventioner i samverkan med polisen skiljer sig mycket från hur de sett ut utan samverkan. Polisen riktar i studien ibland kritik till att socialtjänsten inte agerar tillräckligt snabbt eller ingriper tidigare och därför inte lever upp till förväntningarna i samverkansarbetet. Samtidigt är polisen själva pådrivande i samverkansarbetet och framstår som den parten som bidrar med mest information i samverkan. I observationer som Söderberg genomförde sågs representanter från socialtjänsten ta lite plats jämfört med polisrepresentanterna i samverkansmöten. Söderberg har också uppmärksammat en tendens att polisen antar en roll som liknar en socialarbetare samtidigt som socialtjänsten betonar vikten av

kontroll över den unge. Bytet av roller riskerar att skapa förvirring hos den unge med familj och även hos övriga eventuella samverkansparter. När uppdragen luckras upp på detta sätt kan en positiv konsekvens däremot vara att det bidrar till större förståelse mellan polis och socialtjänst. I intervjuer framkommer att representanter från socialtjänsten framstår som nöjda med den samverkansform de arbetar i, trots otydlig arbetsfördelning och kritik från polisen.

Det gränsöverskridande arbetets betydelse har också lyfts i flera utländska studier (Garrett, 2004; Suter, Arndt, Arthur, Parboosingh, Taylor & Deutschlander, 2009). Författarna lyfter hur gränserna mellan socialarbetaren och polisens roll suddas ut, vilket även uppmärksammas på liknande vis i Söderbergs (2016) och Edvall Malms (2012) studier. Myndigheterna arbetar tillsammans på ett sätt där de hjälps åt med arbetsuppgifter och även tar på sig att utföra vissa av den andres uppgifter. Kunskaper som tjänstepersoner hos ena myndigheten besitter tycks vara tillräcklig för att bistå den andra med hjälp, utan att delegera arbetet (Garrett, 2004). Garrett problematiserar samverkan som sker utan tydlig rollfördelning eller målsättning i sin brittiska studie rörande arbetet med socialtjänstens enhet för barn och unga samt polismyndigheten. Garrett beskriver en samverkan där socialtjänsten och polis på ett antal mindre kontor har tagit lärdom av varandras arbetssätt genom år av samarbete. Ett sådant utbyte av erfarenheter har lett till att de implementerar den andres perspektiv i utförande av sina olika uppdrag. Garrett beskriver rollskiftet som sker när socialtjänsten tar sig an polisens kontrollerande roll i form av övervakning och disciplinering, och polisen blir central för uppmärksammandet av problematiken kring våld, samt axlar större ansvar för en bredare grupp klienter än tidigare. Liknande Söderberg (2016) menar Garrett att det finns en möjlighet att följderna av detta blir en bättre samverkan då båda myndigheter delar på ansvaret i liknande miljö under liknande förhållanden och har större förståelse för varandras förhållningssätt gentemot olika problematik som de möter.

Deltagare i en kanadensisk studie som genomfördes i olika människobehandlande organisationer inom hälso- och sjukvårdssektorn upplever oklarheter kring sina professionella roller (Suter et al., 2009). Flera medverkande i studien beskriver skapandet av en fungerande samverkan som en process. Viktiga faktorer för lyckad samverkan är rolltydlighet och kommunikation. Faktorer som kan påverka samverkan positivt är reflektion och ett gemensamt intresse för utveckling. Genom att vara tydlig i professionella roller och sträva efter balans mellan medarbetare undviks konflikter. En bra samverkan innebär även att den professionella har autonomi kring sina egna uppgifter och att det finns tillit till andras kunskaper (ibid.).

2.3 Reglering av samverkan

Trots att kriminalitet anses vara den vanligaste orsaken till att ungdomar är aktuella hos socialtjänsten visar Edvall Malms (2012) resultat att endast 8 av 28 ungdomar var aktuella hos både polisen och socialtjänsten samtidigt under den aktuella studietiden. Resultatet påvisar därmed att samverkan är svår att möjliggöra. Samverkan brister på individnivå då det sker mest genom överlämnande av uppgifter och information från polisen till socialtjänsten vilket medför att tjänstepersoner på socialtjänsten upplever ökat ansvar för att hantera ungdomsbrottsligheten. Edvall Malm (2012) påvisar hur olika ungdomsproblematik framställs i officiella dokument och hur åtgärderna skiljer sig från det verkliga hanterandet av problematiken. I studien beskrivs två typer av brottsförebyggande arbete riktat mot unga; den ena som sker i lokalsamhället och den andra som är polisens egen brottsförebyggande verksamhet. Socialtjänsten tillhör den gemensamma gruppen för arbetet som inkluderar flera lokala aktörer som axlar ansvaret. Vidare beskrivs socialbrottsprevention med stöd av insatser på generell nivå och situationell brottsprevention. Dessa innebär stöd och kontroll av den unga respektive arbetet kring att undanröja möjligheten för den unga att begå brott. Polisens arbete har blivit mer inriktad på individnivå där målet är att kunna kontrollera och kartlägga ungdomar innan de begår brott. Enligt Edvall Malm uppstår problemet eftersom sekretesslagstiftningen kräver lättnader för att möjliggöra

informationsöverföringen till polisen. Konsekvensen blir att detta motsäger det officiella dokument redogör för som åtgärd. I situationer där stöd och hjälp till ungdomar bör ses som prioritet läggs istället fokus på kontroll av ungdomarna för att skydda övriga medborgare (ibid.).

Både Edvall Malm (2012) och Johansson (2011) berör hur det framväxande och kontrollerande förhållningssätt som socialtjänst brukar gentemot ungdomsproblematiken, leder till att fler ungdomar aktualiseras för kriminalitet än för missbruk hos både polis och socialtjänst. Samtidigt tenderar socialtjänstens och polisens uppsökande arbete att anta ett stödjande förhållningssätt riktat mot ungdomars missbruk av alkohol och droger. Samverkan mellan organisationerna kring fenomenet missbruk visar sig i Edvall Malms studie särskilt svag. Det är sällan missbruk nämns i diskussioner kring samverkan och i de offentliga dokumenten betonas framförallt bekämpandet av kriminalitet. Gällande ungdomar med missbruksproblematik så uppmärksammas de enligt Edvall Malm på fältet men aktualiseras sedan ej hos myndigheterna. Att aktualisera ungdomar för signaler om missbruk vid en förhandsbedömning hos socialtjänstens myndighetsutövning uppgavs av socialsekreterare i studien vara svårt. På grund av att lagregleringen kring ungas missbruk sågs detta som mindre tydlig jämfört med lagregleringen kring ungas kriminalitet. Idén om att fältarbetarnas och fältpolisernas kunskap om missbruket ska leda till att socialtjänsten erbjuder rätt insatser verkar således på grund av sekretess och lagreglering inte fungera så bra i verkligheten då den anses leda till informationsöverföring mellan organisationerna utan vidare åtaganden.

Liknande Edvall Malm menar Susanna Johansson (2011) i sin avhandling att regleringen av samverkan mellan myndigheter utgörs av svagt hållna regler och genomförandebeskrivningar samtidigt som det i lag och offentliga dokument föreskrivs att myndigheterna ska samverka. Johanssons studie berör myndigheters samverkan i barnahus. Hon gör en kritisk analys där hon hävdar att den nya typ av samverkansform mellan polis och socialtjänst som vuxit fram innebär en spänning

mellan rättsapparatusens brottsutredande/bestraffande syfte och socialtjänstens skyddande/behandlande syfte. Johansson menar att spänningar uppstår i samverkan då det sociala systemet är präglad av en idé om behandlingstänk och helhetssyn samtidigt som rättssystemet präglas av idén om formell rättvisa. Innehållet i samverkan preciseras sällan samtidigt som sekretessbestämmelserna i samverkan delvis befinner sig i konflikt med varandra.

Johansson utvecklar i sin studie resonemanget kring informationsutbyte mellan myndigheterna och hävdar att de ibland motsägelsefulla lagrummen och föreskrifterna resulterar i avvägningar mellan de intressen som de skilda bestämmelserna står för. Johansson hävdar att denna typ av avvägning mynnar ut i en maktkamp som i det sociala utredningsmaterialet visat sig ge den straffrättsliga inriktade logiken tolkningsföreträde framför den behandlingsinriktade logiken. Tolkningen av lagen blir därmed avgörande för hur makten fördelas och en delvis omedveten maktförskjutning från behandling till straff görs därför möjlig med hjälp av samverkan. Johansson menar att samverkan bidrar till en juridifiering av arbetet som utförs inom barnhusen vilket innebär att makten förflyttas från politiken till juridiken. Enligt Johansson riskerar samverkan därigenom leda till en förskjutning där helhetsperspektivet minskar snarare än ökar.

2.4 Konsekvenser av samverkan

Francesca Östberg (2010) skriver sin avhandling om socialarbetarens roll i bedömning och beslutsfattanden i barnavårdsärenden. I studien redogör Östberg för hur processen från anmälan till aktualisering och slutligen beslut om insats ser ut hos socialtjänsten gällande barn och ungdomar. Östberg påvisar genom kvantitativa analyser hur polisens anmälningar sällan leder till aktualisering hos socialtjänsten jämfört med anmälningar från andra myndigheter. Östberg anar en förändrad syn på ungas brottslighet, från en socialrättslig till en mer straffrättslig sådan, vilken får till följd att många unga som polisanmäls för brott sedan inte utreds hos socialtjänsten då

brottet inte tycks anses vara skäl nog för behandling. Flera fall tyder enligt Östberg (2010) på att mycket energi läggs ner på att andra instanser ska ta ansvar för ungdomarnas problematik. Vilka problem och svårigheter som socialtjänsten ska arbeta med är otydligt då organisationen gränsar till andra instanser såsom skola, sjukvård och psykiatri. Studien kan därmed ses synliggöra konsekvenser av rollförvirringen som uppstår i samverkan som Söderberg (2016) och Edvall Malm (2012) lyfter i sina studier.

Östbergs (2010) studie kan även kopplas till Johanssons (2011) studie gällande den straffrättsliga logiken som delvis ses som ett resultat av socialtjänstens samverkan med polisen. Östberg redogör i sin forskning för hur brottets straffvärde tycks avgöra om den unges situation ska betraktas som oroande och undersökas närmare snarare än det reella hjälpbehovet. Socialtjänsten måste också förhålla sig till andra instansers regler vilket innebär ett komplicerat förhållande mellan socialtjänsten och den enskilde. Anledningen beror på att det krävs en överenskommelse om ett barn eller ungdom som omfattar flera parter, exempelvis polisen och socialtjänsten, som inte alltid har gemensamma intressen med varandra. Enligt Östberg (2010) riskerar det att få till konsekvens att barnets rättigheter glöms bort på vägen.

3. Teoretisk referensram

I följande kapitel redogör vi för våra valda teorier som hjälpt oss att förstå sammanhanget i vår empiri. Vi redogör först för *institutionella logiker* vilka har sin grund i *nyinstitutionell teori*. Enligt nyinstitutionell teori agerar organisationer alltid utefter formella och informella regler vilka kan utforskas med hjälp av *institutionella logiker*. Den *skandinaviska institutionella teorin* är inspirerad av nyinstitutionalismen men innefattar andra teoribildningar som *översättningar* vilka vi till sist redogör för. Dessa teorier är valda då de lämpar sig väl för att förstå hur polisens och socialarbetares skilda utgångspunkter och lagrum påverkar medarbetare i samverkan och vilka olika problem som därigenom kan uppstå.

3.1 Organisationers institutionella logiker

Institutionell logik är ett nyinstitutionellt metodiskt ramverk för att analysera relationer mellan organisationer, institutioner och individer genom att beskriva hur organisationer och individer blir formade samt påverkade av omgivningen. Alla institutioner har enligt teorin en egen logik som påverkar och begränsar organisationen och personerna inom den (Friedland & Alford, 1991). När polis och socialarbetare ska samarbeta görs detta utifrån skilda förutsättningar, förväntningar, regelverk och målsättningar, i vilka dessa institutionella logiker består (Grape, 2006). Socialtjänsten är präglad av idén om stöd, behandling och helhetssyn; en behandlingslogik samtidigt som polisens organisation präglas av idéer om formell rättvisa genom kontroll och straff; en straffrättslogik. Logikerna kan inte enbart ses som olika, utan även som i konflikt med varandra vilket försvårar samverkansprocesserna. Samtidigt har organisationerna starka kopplingar till andra aktörer, såsom sjukvården och domstol, vilket medför att fler logiker kan förekomma inom organisationerna (Johansson & Grape, 2006; Eriksson-Zetterquist, 2009). När det i samverkan finns flera motstridiga logiker att förhålla sig till finns det risk för att

medarbetare inom organisationerna handlar utefter en annan logik eller släpper på sin egen logik till förmån för någon annans logik (Eriksson-Zetterquist, 2009). Fördelaktigt för samverkan är när en dominerande logik istället för två konkurrerande tar plats. En dominerande logik kan antas förstärka både stabilitet och institutionalisering i arbetet. Så länge en logik dominerar i samverkan kan denna anses stabil till skillnad från när två logiker konkurrerar om den dominerande positionen (ibid.).

En organisation är således inte bara påverkad av en enskild logik utan påverkas av andra anknyttande organisationers logiker. Nyinstitutionalismen visar att organisationer kommer förändras allt eftersom de påverkas av andra logiker vilket gör att flera logiker kan sammanflätas. Detta kan också i längden resultera i skapandet av nya logiker. Ska en ny logik ta plats på ett grundläggande sätt krävs dock förändringar både i organisationen och i dess grundläggande institutionella logik (Eriksson-Zetterquist, 2009). Förenas inte logikerna i samverkan finns det risk för att logikerna istället konkurrerar med varandra vilket resulterar i en maktkamp, ett spänningsfält, mellan logikerna om tolkningsföreträde (ibid.). Då socialarbetarnas och polisens olika logiker kommer i kontakt med varandras organisationer via samverkan bör detta resultera i en påverkan på och eventuell sammanflätning eller nyskapande av logiker. Sekretessen mellan organisationerna kan ses hindra en öppen kommunikation mellan organisationerna vilket kan försvåra utvecklandet av nya logiker. Sekretessen förhindrar därigenom att nuvarande logiker påverkar varandra i större utsträckning. Om sammanflätningen eller utvecklingen av nya logiker förhindras genom sekretessen kan spänningsfältet mellan straffrättslogik och behandlingslogik riskera att kvarstå vilket försvårar samverkansprocesserna (Eriksson-Zetterquist, 2009).

3.2 Skandinavisk institutionalism och översättningar

Den *skandinaviska institutionalismen* delar grund med nyinstitutionell teori men har kommit att innefatta andra teoribildningar och metodologiska angreppssätt. Organisationsförändringar och teorier om hur institutioner skapas för att förstå den sociala ordningen belyses inom teorin (Eriksson-Zetterquist, 2009). Organiseringens praktik ligger i fokus, vilket innebär att fältnära studier lämpar sig väl. Genom att studera processer inom organisationerna såsom hur identiteter formas, hur regler etableras och bryts samt hur institutionalisering och deinstitutionisering äger rum får vi en bild av *hur* organisationen förändras och stabiliseras (Czarniawska & Sevón, 1996). Den skandinaviska institutionalismen skiljer sig från andra inriktningar genom att intressera sig för just *hur* institutioner uppstår, förändras och försvinner snarare än *att* de gör så. Löskopplingen mellan beslut och handling som utforskats inom teorin visar att *handling* är organisationens kärna snarare än beslut, samt att beslut och handling inte nödvändigtvis hänger ihop (Eriksson-Zetterquist, 2009), vilket innebär att medarbetarnas handlingar är en väsentlig del av skapandet av organisationerna.

Den skandinaviska institutionalismen har genom sitt synsätt på organisationers skapande tillfört en större förståelse för hur spridningen samt utformningen av *institutionella logiker* sker men även hur logikerna sedan styr det dagliga arbetet inom organisationerna. Logiker finns enligt teorin inbäddade i organisationers praktiker, principer och rutiner genom oavbruten strävan efter *översättning* (Wedlin & Sahlin, 2017). Inom den skandinaviska institutionalismen talar man ofta om idéers resor och översättningar. För att idéer ska få bäring måste de enligt den skandinaviska institutionalismen först kopplas från sina lokala sammanhang och bli nedbrutna till ord, historier eller redogörelser som kan återberättas. När en idé föds inleds en process av *översättning* vilket innefattar de *förändringar* som sker när en idé kommer fram till en lokal organisation och hur idén färdas (Wedlin & Sahlin, 2017). I den lokala kontexten anpassas idén sedan efter organiseringen, förutsättningarna och individerna som arbetar där. Förändringar ses såvida som en blandning av intentioner,

institutionella normer och slumpmässiga händelser snarare än resultat av strategiska val (Eriksson-Zetterquist, 2009). Medarbetare blir institutionella bärare i översättningsprocessen där de flyttar institutionella idéer mellan skilda kontexter och kopplar dem till reell praktik (Wedlin & Sahlin, 2017). En översättningsprocess kan ses inträffa när socialarbetare och poliser översätter idéer genom sina logiker till praktiken. Logiker är därigenom beroende av översättningsprocessen där organisationer omvärderar sig själva för att bli förståeliga i en organisatorisk process (Eriksson-Zetterquist, 2009). Thornton, Ocasio och Lounsbury (2012) hävdar att det finns en direkt koppling mellan logiker på makronivå och deras lokala inneslutenhet, vilket innebär att logiker blir inbäddade via översättning. De institutionella logikerna innehar även olika riktlinjer för hur regelverk översätts inom organisationen. Organisationer med skilda institutionella logiker kan därför antas översätta lagrum, såsom sekretesslagstiftning på olika sätt (Wedlin & Sahlin, 2017).

Översättningsteorin är således ett alternativt synsätt på hur poliser och socialarbetare skapar och förhåller sig till sina egna och varandras institutionella logiker där fokus ligger på själva processen snarare än på resultatet av den. Teoribildningen är relevant som analytiskt verktyg då vi undersöker två organisationer vilka kan antas besitta skilda institutionella logiker där en översättningsprocess enligt skandinavisk institutionell teori formar samverkan mellan dessa. Då perspektivet framhäver medarbetarnas roll i att forma och översätta lokala praktiker och relationen de har till större ramar, exempelvis lagrum, förefaller teoribildningen passande för att besvara våra frågeställningar (Wedlin & Sahlin, 2017; Eriksson-Zetterquist, 2009).

4. Metod

I följande kapitel diskuterar vi studiens metod beträffande urval, materialinsamling, vetenskaplig kvalitet och etiska ställningstaganden. Vi kommer även att reflektera kring våra missbedömningar och problem som uppstod under uppsatsprocessens gång.

4.1 Metodval

Vi har för vår studie valt att använda oss av en kvalitativ forskningsmetod med semistrukturerade intervjuer där polis och socialsekreterare fått berätta om sina egna upplevelser kring hur samverkan gällande kriminalitet och missbruk fungerar parterna emellan. En kvalitativ metod har som syfte att förstå social interaktion och vad skilda samhällsliga fenomen har för innebörd i de sammanhang där de uppstår (Rennstam & Wästerfors, 2015). Vikten i den kvalitativa ansatsen läggs vid ord och att undersöka åsikter och upplevelser hos utvalda individer (Bryman, 2018). Då vi ville undersöka hur fenomenet samverkan upplevs av och påverkar tjänstepersoner på en individnivå föreföll en kvalitativ metod därför lämplig då detta inte var något vi kunde få besvarat genom mätningar. En nackdel med metoden är att svaren till stor del är kontext- och personbundna vilket gör att de inte går att generalisera och därför kan resultatet inte betraktas som representativt för alla socialarbetare (Bryman, 2018). Vi valde en semistrukturerad intervjumetod i syfte att hålla intervjun öppen för att inte begränsa eller styra respondenternas tankar åt ett visst håll. Samtidigt valde vi att strukturera intervjufrågorna som säkerställning för att dessa skulle beröras under intervjun (Jacobsen, 2012).

4.2 Urval av intervjupersoner

Vi har för vår studie valt att använda oss av ett kedjeurval, vilket enligt Bryman (2018) är en viss typ av bekvämlighetsurval som innebär att initialt få kontakt med ett

mindre antal människor som är relevanta för studiens frågeställning och genom dessa få kontakt med andra respondenter. Med tanke på den begränsade tid vi hade för vår uppsats ansåg vi att ett kedjeurval föreföll mest lämplig. Vi är medvetna om att denna typ av urval kan ha viss inverkan på vårt resultat, då det innebär att några individer inom organisationen rekommenderar personer som vi kan fråga om intresse. Detta innebär att de respondenter vi bett medverka kan ha ansetts mest lämpliga av våra initiala kontakter inom organisationerna.

Vi hade för vår studie en tanke kring att kontakta tjänstepersoner inom socialtjänst och poliser i endast en kommun i Västsverige. Då vi ansåg att antalet respondenter vi fick tag på blev för få valde vi att bredda vårt urval till ytterligare en grannkommun. Vi valde även att bredda vårt urval gällande yrkesgrupper då vi fick kontakt med socialarbetare som arbetar på uppdrag för socialtjänst och kommun med erfarenhet av samverkan med polismyndigheten. Valet gjorde vi då vi förstod att inkluderingen av dessa socialarbetare kunde ge oss en bredare förståelse för upplevelsen av samverkan då flertalet av dessa personer jobbar i en nära samverkan med polis med varierande uppdrag. I följande kapitel kommer vi därmed att använda begreppet *socialarbetare* där det är mest lämpligt för att inkludera andra verksamheter än just socialtjänsten. Valet av kommuner grundades i geografisk lämplighet utifrån var vi författare befann oss men också på grund av den statistik som förts kring kriminalitet och missbruk hos ungdomar som talar för att förekomsten av dessa problem har varit till stor del oförändrad eller med en viss ökning de senaste åren (Brottsförebyggande rådet, 2019). Efter att vi beslutat oss för var vi skulle studera samverkan mellan polis och socialtjänst skickade vi en förfrågan via mejl till två socialkontorets enhetschefer för barn och unga. I mejlet förklarade vi kortfattat vårt syfte med studien och efterfrågade kontaktuppgifter till potentiella respondenter. Vi fick sedan svar med mailadresser till sammanlagt fem socialarbetare som enhetscheferna ansåg som lämpliga att medverka i vår studie. Vi mejlade sedan ut ett informationsbrev (se bilaga 1) till samtliga kontakter. Vi fick svar från tre socialarbetare som sedan deltog i studien. För att värna respondenternas anonymitet väljer vi att inte redovisa hur många respondenter som

medverkat från respektive kontor. Gällande respondenter från polisen använde vi oss av en privat kontakt för att få uppgifter till möjliga respondenter inom polismyndigheten. På detta sätt fick vi kontakt med tre poliser som har olika yrkesroller inom myndigheten. Den gemensamma faktorn för dessa poliser är att de har erfarenhet av att arbeta med ungdomsproblematik. Kontakten togs i första hand via telefon och sedan skickades informationsbrev ut till tre respondenter via mejl, vilka samtliga valde att delta i studien.

4.3 Tillvägagångssätt

Då vårt syfte med studien är riktat mot ett specifikt ämne valde vi att använda oss av semistrukturerade intervjuer. Detta innebär att vi skapade en intervjuguide med teman som vi utgick från vid samtliga intervjuer (se bilaga 2). Vi ställde oss själva frågan vad vi behövde för information för att kunna besvara våra frågeställningar och skapade sedan intervjuguiden efter detta. En semistrukturerad intervju ger respondenten stort utrymme för att besvara frågorna. Samtidigt ges forskaren möjlighet att rama in fokus när det anses behövas vilket passade vårt syfte att undersöka respondenternas egna upplevelser (Bryman, 2018). Vi var noggranna med att inte ställa ledande frågor för att undvika att påverka respondentens svar. Vid behov ställdes även följdfrågor i syfte att djupare utforska respondenternas svar inom temat.

Vi valde att låta respondenterna själva välja plats och tid för intervjun för att undvika den så kallade *kontexteffekten*. Detta kan i korta drag kan förklaras som att en onaturlig miljö har en tendens att ge onaturliga svar från respondenten (Jacobsen, 2012). Samtliga deltagare valde att träffa oss på sina arbetsplatser. Vid intervjuerna var båda författarna närvarande. En av oss ledde intervjun samtidigt som den andra närvarade i syfte att fånga upp intressanta uttalanden och ställa följdfrågor vid behov. Intervjuerna spelades in i syfte att ordagrant få möjlighet att fånga vad respondenterna sa, vilket de blev informerade om i informationsbrevet vi på förhand

skickade ut samt vid början av intervjun. Det finns dock nackdelar med att spela in en intervju som forskare bör beakta. Risken finns att respondenter reagerar negativt på att bli inspelad och därför inte delger den information som hen gjort utan inspelning (Jacobsen, 2012). Vi valde trots denna risk att banda intervjuerna för att kunna återge dem så korrekt som möjligt i vår studie. Samtliga intervjuer varade mellan 40 och 85 minuter. Enligt Jacobsen (2012) är en intervjutid på en till en och en halv timme att rekommendera för att få fram relevant information men samtidigt inte riskera att intervjuare eller respondent tappar orken. Intervjuerna transkriberades sedan detaljrikt med pauser, stakningar, upprepning och liknande. Denna form av detaljrikt transkribering menar Riessman (2008) är att föredra då sådana aktiviteter bidrar till skapelsen och därigenom jaget som framträder i berättelsen.

4.4 Bearbetning av empiri

För att undvika att empirin blir isolerade beskrivningar av ett fenomen ska den vara förankrad i en teoretisk referensram. Då vi saknade hypoteser vid datainsamlingen föreföll det naturligt att utgå ifrån empirin för att skapa en teoretisk förankring. Vi hade som avsikt att hitta generella mönster utifrån respondenternas svar i intervjun för att sedan söka efter begrepp och teorier som förklaring till vårt fenomen (Kvale & Brinkmann, 2014). Vi ville dra slutsatser från det som sades i intervjuerna från det specifika till det mer allmänna (Johannessen & Tufte, 2003).

Insamlingen av empiri utförde vi genom semistrukturerade intervjuer som vi därefter ordagrant transkriberade och sedan satte vi igång med en tematisk kodningsprocess. Kodning innebär att läsa igenom empirin, i vårt fall intervjuerna, och sedan skapa kategorier utifrån materialet. Vi sökte först efter nyckelord i uttalanden som sedan utvecklades till kategorier. Vi kunde redan efter de tre första intervjuer se tendenser till värderingar och perspektiv hos våra respondenter, och därmed skapade vi teman utifrån kategorierna, som vi sedan hade som utgångspunkt i resterande analys (Bryman, 2018). Dessa teman var vid första skedet *sekretess/lagar, roller*, och

samverkan. När vi under processens gång valt vår teori lades temat *översättningar* och *logiker* till i analysen som sedan specificerades till *behandlingslogik* och *straffrättslogik*. Vi har under hela uppsatsprocessen gått igenom tidigare forskning och litteratur för att kunna skildra vårt material från olika angreppssätt. Under tiden vi analyserat vår empiri skrev vi kontinuerligt memos, eller minnesanteckningar, i ett gemensamt dokument för att använda senare under skrivprocessen. Dessa memos innehöll spontana idéer och reflektioner, och möjliggjorde en gemensam reflektion kring tankar som vi fick under skrivandeprocessen (Bryman, 2018).

Gällande citaten i resultatet har vi valt att göra vissa korrigeringar mellan talspråk till skriftspråk vilket innebär att vi tagit bort utfyllnadsord och upprepningar för att göra texten mer lättläst. Vi har däremot varit noga med att inte ändra innebörden av texten. Då vårt syfte inte varit att utvärdera en viss kommuns samverkan genom att jämföra respondenter inom den har vi valt att nämna våra informanter som *socialarbetare* eller *polis* följt av ett nummer. Numren är slumpmässigt utvalda och har ingen koppling varandra eller till vilken kommun som respondenterna tillhör. Vi har således inte heller gjort skillnad på respondenterna gällande vilken position de har inom organisationen.

4.5 Ansvarsfördelning

Under arbetet med vår studie har vi skrivit vissa delmoment var för sig men också suttit tillsammans och arbetat. Då vi författare har ett långt pendlingsavstånd till varandra hade det tagit viktig tid från vårt uppsatsskrivande att ses dagligen, vilket har medfört att vi mestadels arbetat tillsammans på distans i ett delat dokument där vi dagligen haft möjlighet att komplettera och ge feedback på varandras text, både språk- och innehållsmässigt. Vi har använt oss av ett annat gemensamt dokument där vi har antecknat idéer och funderingar samt specifika frågor att ta med till vår handledare. Vi har veckovis haft inplanerade träffar där vi arbetat gemensamt med uppsatsen men även planerat inför kommande moment.

Intervjuerna genomfördes tillsammans. En av oss höll i intervjun samtidigt som den andra lyssnade aktivt och ställde följdfrågor. Vi delade sedan upp intervjuerna och transkriberade dem var för sig. Kodning och analys genomförde vi tillsammans. Vi anser att vårt arbetssätt fungerat bra då vi haft ett gott samarbete med gemensam målsättning.

4.6 Kvalitetsaspekter

Intervjustudier som denna är en kontext- och personbunden process utifrån respondent likväl som intervjuare. Mätningen blir därmed inte det primära. Flertalet forskare menar enligt Bryman (2018) att begreppen reliabilitet och validitet därför är svåra att applicera på kvalitativ forskning. Det finns olika uppfattningar om hur kvaliteten istället bör mätas. Ett av alternativen som Bryman (2018) lyfter med hjälp av Lincoln och Guba är att byta ut de traditionella begreppen reliabilitet och validitet mot tillförlitlighet och äkthet, vilka vi valt att utgå ifrån för vår studie. Tillförlitlighet används för att säkerställa att en undersökning håller en viss kvalitet och kontrolleras utifrån kriterierna *trovärdighet, pålitlighet, överförbarhet och möjlighet att bekräfta*. Kriteriet *äkthet* belyser mer generella frågor angående konsekvenser av forskningsmetoden som vi använt oss av (Bryman, 2018).

4.6.1 Tillförlitlighet och äkthet

Gällande *trovärdigheten* i vår studie kan den kopplas till hur den sociala verkligheten framställs och analyseras. För att öka trovärdigheten i studien har vi använt citat från respondenterna för vår analys. Vi gjorde så för att framställa en så verklighetstrogen bild av respondenternas resonemang som möjligt. Citaten vi använt har generellt valts ut utifrån att de varit representativa för våra respondenter. När citat som inte anses representativa presenterats har vi tydligt redogjort för detta i text. I resultaten skapas trovärdighet genom att befintliga regler för forskning följs samt att resultatet av studien ska rapporteras till personer som är en del i studien (Bryman, 2018).

Vi har i skapandet av vår studie följt de regler som finns gällande metodlitteratur samt redovisat dem grundligt i studien. Viktigt att ha i åtanke vid kvalitativa intervjuer är den mänskliga faktorn där dagsformen hos både intervjuare och respondent kan påverka svaren, vilket man bör vara medveten om (Jacobsen, 2012). Vi har gjort vårt bästa för att återge en rättvis bild av respondenternas uppfattningar och åsikter. Då vi spelat in intervjuerna har vi valt att ordagrant citera respondenterna och använda oss av de exakta ord de själva sagt. Utifrån den begränsade tidsaspekten har vi inte haft möjlighet att erbjuda medverkande i studien att bli konsulterade innan uppsatsens inlämning vilket i sig kan vara en svaghet gällande studiens trovärdighet.

Att skapa begrepp, förklaringar, tolkningar och mekanismer som kan appliceras utanför sammanhanget av ens egna studie är vad som kallas *överförbarhet*. Syftet med överförbarhet är att ge mening utöver undersökningen och göra den applicerbar på en annan miljö (Johannessen & Tufte, 2003). Då vi undersökt upplevelser av samverkan på ett begränsat antal arbetsplatser med ett begränsat antal respondenter finns det en risk för att resultaten är knutna till specifika arbetsplatser eller till specifika personers upplevelser. Överförbarhet är generellt svårt att uppnå i kvalitativa studier men genom att skapa fylliga beskrivningar av detaljer man studerat kan andra personer bedöma huruvida resultaten är överförbara på en annan miljö (Bryman, 2018). För att öka överförbarheten har vi under redovisningen av resultatet varit noga med att tänka över våra beskrivningar med ambitionen att skapa korrekta formuleringar och fylliga redogörelser. Respondenternas kunskaper inom ämnet bygger på deras individuella erfarenheter likväl som expertkunskaper som förvärvats genom utbildning och yrkesverksamhet. Studiens resultat kan utifrån detta tolkas som en fingervisning för hur samverkan ser ut inom organisationerna i stort.

Varje del av forskningsprocessen ska för *pålitligheten* granskas av kollegor som bedömer kvaliteten på tillvägagångssätt som valts och hur de används (Bryman, 2018). Utförandet och processen av denna uppsats har grundligt blivit kollegialt granskad då vi under vår forskningsprocess kontinuerligt erhållit handledning från

handledare och feedback från andra studenter. Samtliga moment under studiens genomförande som att samla in samtycke, utformande av intervjuguide och analys har granskats och godkänts av vår handledare.

Gällande *möjlighet att bekräfta* bör forskaren vara medvetenhet om hur färgning genom personliga referensramar och erfarenheter kan påverka slutresultaten (Bryman, 2018). Vi författare är medvetna om att ingen människa, inte heller vi, är fria från förutfattade meningar och föreställningar om vår verklighet. Vi har tillsammans med varandra, enskilt och med studiekamrater reflekterat över våra individuella ståndpunkter kring studien i syfte att undvika att subjektiva bedömningar förekommer. Vi har gjort vårt yttersta för att inte låta våra personliga värderingar påverka frågorna i intervjuguiden. Vi har därför utformat intervjuguiden och intervjuerna så att respondenterna själva formulerat sina svar och gett sina egna beskrivningar utan ledande frågor. Vi vill vara tydliga och poängtera att trots vår medvetenhet så har med all säkerhet empirin och analysen på något sätt influerats av våra egna personliga referensramar vilket är oundvikligt.

Motsvarigheten till validitet i kvalitativ forskning kallas *äkthet*. Ett av kriterierna för att skapa äkthet är enligt Bryman (2018) att studien ger en tillräckligt rättvis bild av de olika åsikter och uppfattningar som finns hos respondenterna. I studien har samtliga respondenter fått utrymme. Olika perspektiv har beaktats för att de varit relevanta och inte för att de passar in i vår bild av fenomenet. Äkthet förutsätter även att studien kan hjälpa medverkande genom att ge dem en bättre förståelse för sin sociala miljö och situation (Bryman, 2018). Genom att lämna ut vår färdigställda uppsats till samtliga medverkande kan de genom att läsa den få en bättre bild av hur andra personer inom organisationerna kan se på den samverkan de själva är en del av. Vi tänker också att själva berättandet kan vara en källa till lärande och självkännedom. Genom att berätta för andra kan respondenten utveckla en bättre förståelse av sig själv och sina åsikter i förhållande till samverkan vilket kan leda till en yrkesmässig utveckling.

4.7 Forskningsetiska överväganden

Inför studiens start samt under processens gång har vi övervägt etiska aspekter och hur vi ska förhålla oss till dilemman som kan uppstå. Den etiska reflektionen har därför varit levande under hela processen. Då vi gjort en kvalitativ intervjustudie visas respondenternas beskrivningar av samverkan upp i av oss utvalda citat. Citaten utgör enbart delar av en komplex och nyanserad helhet och är på så vis tagna ur sitt sammanhang. En ökad transparens och förståelse för respondenternas uttalanden hade varit möjlig genom en mer mångfacetterad illustration av empirin. Storleken på studien har dock begränsat vidare utbroderade contextualiseringar. Vi vill även poängtera att det är utsagorna som är föremål för analys inte personerna bakom dessa. Inom samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning definierar Vetenskapsrådet etiska principer (2002) att förhålla sig till för att skydda individens självbestämmande och integritet, vilka vi utgått från i vår studie. Dessa principer går ut på att respondenterna bör informeras om syftet med studien och samtycka till medverkan samt att skydda konfidentialitet och följa nyttjandekravet.

För att tillgodose *informationskravet* skickade vi till våra eventuella respondenter ett informationsbrev (se bilaga 1) innehållande en beskrivning av studiens syfte samt en sammanfattning av Vetenskapsrådets forskningsetiska principer och hur de kommer att tillämpas på studien. Vi har från första kontakten varit tydliga med vad syftet med studien är och på vilka premisser respondenterna medverkar. En respondent önskade att få intervjufrågorna mejlade till sig före intervjun. Respondenten önskade detta med motiveringen att hen ville veta om hen kunde svara på frågorna vi tänkt ställa. Vi rådgjorde med vår handledare och beslöt oss för att skicka intervjuguiden till respondenten. Detta eftersom grundprincipen bör vara att hålla syftet öppet och att respondenten kan ge ett informerat samtycke. Man bör dock vara medveten om att på förhand skickade intervjufrågor kan riskera att respondenten ger förskönande svar (Nygren, 2012).

Gällande *samtyckeskravet* ska forskaren upplysa deltagaren skriftligen gällande deras självbestämmande över ett eventuellt medverkande och inhämtar samtycke. Då korrespondensen med respondenter skedde i första hand via e-post blev det således på detta sätt som vi samlade in deras samtycke till att medverka och informerade dem om rätten att när som helst dra tillbaka sitt samtycke. Vid intervjutillfället påminde vi återigen samtliga respondenter om deras rätt att dra tillbaka sitt samtycke när helst de önskar under eller efter intervjun. Samtliga respondenter blev tilldelade författarnas och handledarens kontaktuppgifter för att i efterhand ha möjlighet att kontakta oss vid vidare frågor om studien eller för att dra tillbaka samtycket.

Konfidentialitetskravet innebär att underlag, data eller material ska förvaras säkert och respondenternas identiteter ska hållas konfidentiella. I vår studie har vi avidentifierat intervjupersoner, samt undvikit att möjliggöra identifiering av de kommuner som avses. Vi har kodat respondenterna som polis eller socialarbetare med tillhörande siffra bakom för att inte avslöja respondenternas kön eller position inom organisationen. Vi kan däremot inte garantera fullständig anonymitet då det finns en praktisk möjlighet att någon som tar del av studien kan identifiera personer, vilket vi varit tydliga med i kontakt med respondenter (Jacobsen, 2012). Vid intervjutillfällena påminde vi respondenterna om rätten till självbestämmande över deltagandet i studien och måttet av konfidentialitet vi ämnade att hålla för respondenterna som deltog. Vi insåg under studiens gång att det var fördelaktigt för konfidentialitetskravet att vi breddat vårt urval till fler kommuner. Att hålla oss i en enskild kommun hade kunnat öka risken att medverkande i studien skulle ha möjlighet att identifiera övriga respondenter vilket i sin tur skulle kunna riskera att påverka relationer i samverkan. Att riskera professionella relationer ansåg vi inte som etiskt försvarbart i förhållande till vårt syfte.

All insamlade data vilken rör enskilda får enligt *nyttjandekravet* enbart användas i forskningssyfte. Detta innebär att vi endast använt det som framkommit i intervjuerna

till denna kandidatuppsats, vilket vi informerat samtliga respondenter om (Jacobsen, 2012). Transkriberingar av intervjuer, inspelningar och fältanteckningar raderas när uppsatsen blivit färdigställd.

4.8 Metodreflektion

När vi reflekterar kring vår metod i uppsatsen anser vi att det som försvårade arbetet med vår studie framförallt var tidsspännet vi hade för att fullfölja studien. Då tiden för studien var mycket begränsad hade vi svårt för att hinna med att intervjua ett större antal respondenter. Då vår studie kräver empiri insamlat från både polis och socialarbetare hade vi önskat intervjuer med ytterligare två personer från respektive organisation för att kunna bekräfta de mönster vi sett i intervjuerna. Gällande intervjuerna såg vi när vi påbörjade bearbetningen av empirin att frågeställningarna kunde varit mer genomtänkta. Våra frågeställningar var mycket breda, med en tanke att "fånga upp allt", vilket snarare bidrog till att respondenterna drev iväg till att prata om andra ämnen än just samverkan och sekretess. Vi tänker att en bidragande orsak till detta är att vi valde vår teoretiska utgångspunkt en bit in i studien. Hade vi från start utgått från vår teori i skapandet av frågorna tror vi att vi hade fått ut än mer av intervjuerna. Vi har även reflekterat kring utlämnande av intervjuguiden som skedde inför en av intervjuerna. Vi tänker att det kan ha påverkat intervjun eftersom respondenten har haft möjlighet att förbereda sig vilket i sig kan ha en inverkan på hans svar. Ytterligare en reflektion vi gjorde när vi bearbetade vår empiri var att vår noggranna transkribering med pauser, stakningar och liknande inte fyllde särskilt stort syfte i den typ av studie vi gjort. Den detaljrika transkriberingen fyllde ingen funktion när vi tolkade resultatet då vi inte var ute efter respondenternas känsla kring ett ämne utan snarare deras erfarenheter och åsikter. Vi ser inte att transkriberingsmetoden hade någon påverkan på hur vi tolkade vårt resultat men däremot tog det värdefull tid från vårt uppsatsskrivande.

5. Resultat och analys

I kapitlet presenteras samt analyseras resultatet från sex intervjuer varav tre intervjuer med socialarbetare och tre intervjuer med poliser. Resultaten redovisas med tillhörande analys under följande rubriker: *En tät och informell samverkan*, under vilken vi redogör för hur logikerna hanteras på olika sätt beroende på samverkansformen. I nästa avsnitt, *Den framträdande behandlingslogiken*, belyser vi hur logikerna manifesteras och översätts i samverkan. Vi uppmärksammar de tecken vi sett på hur behandlingslogiken tagit en dominerande position i samverkan mellan polis och socialarbetare. Under avsnittet *Distinktionen mellan kriminalitet och missbruk* redogör vi för hur logikernas manifestation och tolkning skiljer sig åt gällande kriminalitet och missbruk. Medarbetarnas översättning av sekretessen i förhållande till sina logiker tar vi sedan upp i avsnittet *Relationernas inverkan på sekretessen*. Avslutningsvis gör vi en *sammanfattning* av våra resultat där vi tydligt knyter an dem till våra frågeställningar. De intervjuer som presenteras kan ses som representativa illustrationer av resultaten om inte annat nämns. Vi önskar att inleda kapitlet med att betona hur samtliga respondenter beskriver samverkan som en viktig del av arbetet med ungdomsproblematik trots att det finns svårigheter med den. Vi tyckte oss genomgående under intervjuerna se en strävan efter utveckling av samverkan hos våra respondenter.

5.1 En tät och informell samverkan

Yrkesutövande poliser och socialarbetare uppger att det saknas formella avtal för hur samverkansarbetet gällande ungdomsproblematik ska genomföras. De har istället genom praktiken utvecklat informella överenskommelser där de genom dialog arbetar fram ett gemensamt synsätt på hur arbetet ska gå och fördelar arbetet mellan organisationerna. Genomgående för samtliga respondenter är att de upplever en av de viktigaste aspekterna för att skapa en god samverkan som *den informella kontakten*, det vill säga att känna till, ha ett ansikte, att veta vem personen som svarar i telefon är

och så vidare. De formella delarna i samverkan såsom avtal gällande hur arbetet ska utformas framhålls nästintill som oviktiga jämfört med de informella kontakterna vilket illustreras i citatet nedan:

Ska en god samverkan styras av samverkansdokument som går ner på detaljnivå så blir det ingen god samverkan för då blir det, liksom, “titta här, det här ska ni göra” och så visar man pappret. “Jag tänker inte göra det”. Utan i ena stunden så är det liksom att jag gör lite mer än vad jag behöver, i andra stunden så är det någon annan som gör lite mer än vad de behöver. Asså den här gränsen mellan ditt och mitt blir lite otydligare, så att man hjälper varandra att nå framåt. (*Polis 1*)

Polis 1 beskriver hur formella avtal kan tolkas som ett hinder för samverkansarbetet. Respondenten beskriver hur en strävan efter gränsöverskridande samarbete är en viktig del för fungerande samverkan. Resultatet kan liknas med Söderbergs (2016), då hon i sin studie också uppmärksammar hur en större förståelse mellan polis och socialarbetare träder in när uppdragen i samverkan luckras upp. Flera respondenter beskriver på liknande sätt avsaknaden av formella avtal som ett ickeproblem och snarare som en tillgång. Informella kontakter och en öppen dialog kring vem som ansvarar för vad värdesätts högre än styrande dokument och avtal. En annan respondent från socialtjänsten bekräftar att “det ska vara tydligt att det inte finns praxis [i samverkan], utan att vi ska komma överens om hur vi ska göra tillsammans” (*Socialarbetare 3*).

En formell samverkan genom styrande dokument och handlingsplaner upplevs leda till att arbetet i samverkan blir stelbent med större risk för meningsskiljaktigheter och delade synsätt. Vad respondenterna beskriver kan tolkas som att de formella avtalen bidrar till att de skilda logikerna mellan organisationerna kvarstår. Logikerna är formade utifrån de skilda förutsättningar, förväntningar, regelverk och målsättningar socialarbetare och polis har inom sina respektive organisationer (Grape, 2006).

Förenas inte logikerna i samverkan finns det risk för att logikerna istället konkurrerar med varandra vilket resulterar i en maktkamp, ett spänningsfält, mellan logikerna om tolkningsföreträde (Eriksson-Zetterquist, 2009). En tät och informell samverkan utan förbestämda roller ses som önskvärd för att tillsammans i dialog komma fram till lösningar genom att diskutera de olika synsätten organisationerna har och därigenom komma fram till den bästa samverkansformen. Detta kan förstås som ett sätt att hantera de skilda logikerna i samverkan där en sammanflätning av logiker görs möjlig. Förväntningar och målsättningar för arbetet blir genom informell samverkan gemensamma för organisationerna genom kontinuerlig dialog mellan medarbetare.

I vilken omfattning samverkansarbetet sker tycks vara viktig för en god samverkan då de som uppger sig ha en tät samverkan också är de som uttrycker sig nöjdast över den motsatta organisationens arbete i samverkan. En socialarbetare som uttrycker sig ha i princip ingen samverkan med polis beskriver hur hen anser att polisens synsätt skiljer sig markant från hens eget synsätt:

Men jag tänker att poliser överlag ser ju mest skiten. Faktiskt. Och då är det klart att då är det svårt att ha en annan syn. Det är klart, (...) dom ser ju bara misären och det är bara då dom blir inkopplade. Men jag vet ju att dom...deras lösning är lås in dom. Och där har vi ju inte riktigt samma uppfattning. Sen så för att dom är inlåsta så slipper ju polisen hålla på och jaga dom om man säger så. (*Socialarbetare 1*)

Socialarbetare 1 beskriver hur hen upplever att polisen i arbetet med ungdomar har till uppgift att jaga dem och enbart vill "låsa in" ungdomarna som lösning på problemet, vilket kan förstås som en beskrivning av polisens straffrättsliga logik där påföljden av brottet står i centrum. En socialarbetare med tät samverkan i form av flertaliga möten i månaden med polis besvarar frågan om polisens synsätt gällande ungdomsproblematik skiljer sig från hens egna på följande vis: "Jag tror faktiskt inte det, jag tror...det beror väl på vilken polis du frågar men frågar du [en polis i nära

samverkan] så tror jag hen kommer lägga mycket fokus på [samma saker som jag]” (*Socialarbetare 3*). Socialarbetare 3 beskriver hur hen tror att synsätten hos en polis i nära samverkan inte skiljer sig från sitt eget synsätt. Socialarbetaren kan däremot inte uttala sig om huruvida detta gemensamma synsätt hen har tillsammans med en polis i nära samverkan är allmänt hållet hos andra poliser. En av poliserna som uppger sig ha nära samverkan med en socialarbetare besvarar frågan huruvida hen upplever att synsätten skiljer sig mellan organisationerna:

Nej inte för min del, tror jag inte det. Nu ser ju jag bara liksom samarbetet som vi har tillsammans med [socialarbetare i nära samverkan]. [Hens] synsätt är likt vårt o vårt är likt [hens] och sådär. Vi har samma mål, att det ska bli så bra som möjligt för den unge liksom. (*Polis 3*)

Även polisen i citatet ovan beskriver hur hen inte tror att synsätten skiljer sig åt mellan hen och socialarbetaren som är mycket aktiv i samverkan. Polisen framhåller att den enade synen också består i målet vilket är att det ska bli så bra som möjligt för den ungdomen som samverkan berör.

De tre skilda citaten ovan kan illustrera hur en gles samverkan bibehåller ett spänningsfält mellan logiker samtidigt som en tät samverkan gör att logikerna hos socialarbetare och polis sammanflätas på en individnivå. Paralleller kan dras till Edvall Malms (2012) studie där hon beskriver hur organisationerna i samverkan utvecklar en gemensam institutionell logik i arbetet med ungdomar med missbruk och kriminalitet, vilken hon benämner som en *kontrollstödjande logik*. Vid en gles samverkan tenderar medarbetare att känna en misstänksamhet gentemot den andre parten och uppleva att deras synsätt skiljer sig markant åt. Vid en tät samverkan kan vi se hur sättet att resonera kring arbetet och ungdomarna är mycket likvärdigt, även i jämförelse mellan socialarbetare och polis i skilda kommuner, vilket tyder på att medarbetare från organisationerna influerar varandras logiker i samverkan. Detta kan

förstås som en sammanflätning av logiker vilket vi adresserar i nästkommande kapitel.

5.2 Den framträdande behandlingslogiken

Respondenter från båda organisationerna visar i vårt resultat spår av både behandlingslogik och straffrättslogik i sina uttalanden kring ämnet samverkan, vilket gäller både för samverkan som fenomen samt synsättet på ungdomsproblematik. Organisationer kommer förändras allt eftersom de påverkas av andra logiker men kommer fortsatt vara påverkade av den tidigare logiken. Påverkan av andra logiker kan därmed leda till att nya och gamla logiker sammanflätas och i längden resultera i skapandet av nya logiker (Eriksson-Zetterquist, 2009). Straffrättslogiken och behandlingslogiken ses många gånger sammanflätade i vårt resultat. Både polis och socialarbetare skiftar mellan att tala om arbetet kring samverkan gällande ungdomar som ett stödjande arbete och ett kontrollerande arbete. Även om vi ibland hör den straffrättsliga logiken hitta sin plats hos socialarbetarna så hör vi än mer hur behandlingslogiken tar plats i polisernas beskrivningar av arbetet med ungdomar. En dominerande logik istället för två konkurrerande kan antas förstärka både stabilitet och institutionalisering i arbetet. Så länge en logik dominerar i samverkan kan denna anses stabil, till skillnad från när två logiker konkurrerar om den dominerande positionen (Eriksson-Zetterquist, 2009). Behandlingslogiken kan i resultatet tolkas som den dominerande i samverkan mellan polis och socialarbetare då den framträder tydligast hos samtliga respondenter.

Det är så svårt, också, hur gör jag bäst en bra påverkan? Hur ska jag vara? Jag har haft ungdomar som suttit och stortjuttit liksom, inte över att de sitter här och är misstänkta för brott utan att familjeförhållande med föräldern är bara kaos, och så har man en mamma med som bara, "jag har gjort allt, jag vet inte hur jag ska göra". Båda är i upplösningstillstånd. Och så socialsekreteraren

som sitter bredvid och säger “vi kommer ingen vart”. Hur ska vi lösa situationen? Jättesvårt. Och så sitter jag här och bara...vill göra mer. (*Polis 2*)

Polis 2 beskriver i ovanstående citat hur hen i möten med ungdomar funderar över hur hen ska kunna göra en påverkan samt har en önskan om att kunna göra mer för att hjälpa ungdomen med dennes problem som hen upplever att både föräldrar och socialsekreterare står handfallna inför. Polisens önskan om att kunna göra en påverkan och hjälpa ungdomen som misstänks för brott, snarare än uttrycka tankar runt utredning och utdelande av konsekvenser, kan ses som ett tydligt exempel på hur en polis frångår straffrättslogiken till förmån för behandlingslogiken.

Poliser i tät samverkan med socialarbetare beskriver på nästan ett identiskt sätt som socialarbetarna bakomliggande orsaker till kriminalitet och vilka faktorer som behöver påverkas för att en ungdom ska ta sig ur en kriminell livsstil, vilka handlar om stöd och nätverk. Poliserna beskriver också hur de vill att det ska gå bra för ungdomarna, men att de förstår att det är socialarbetarnas roll att stödja, behandla och hitta rätt insatser för ungdomen.

Jo men det tror jag, för jag menar dem flesta (...) som jobbar, det gäller väl alla som jobbar inom polisen, vill ju göra gott i (...) så stor utsträckning som möjligt och då kan det väl kanske finnas en viss risk att man tar på sig arbetsuppgifter eller så som man inte kan...som det inte är ämnat att man ska göra. (*Polis 1*)

I ovanstående citat beskriver en polis hur hen upplever att det finns en risk att polisen tar på sig socialarbetares arbetsuppgifter. Fenomenet ser vi att poliserna i vår studie återkommande ger uttryck för att de gör i arbetet med ungdomar. De intervjuade polisernas beskrivningar kan tolkas som att deras straffrättslogik i vissa situationer skiftas till logiken av behandlande art som den hos en socialarbetare. I mötet med ungdomar och deras föräldrar blir samtalen enligt poliserna många gånger av denna

karaktär då det i stunden krävs för att skapa en relation som är byggd på tillit och öppenhet istället för hot om konsekvenser. En respondent från polismyndigheten berättar om ett lyckat tillfälle under samtal med en förälder. Föräldern beskrev för respondenten att hen känt sig “maktlös” kring sitt barns mående och beteende den senaste tiden då det har resulterat i att ungdomen blivit kallad på samtal hos polisen:

Och då satt jag här och kände bara, jag hade velat göra...ge dom några verktyg liksom, någonting att jobba med men vad skulle det vara? Vi hade ett väldigt fint samtal, väldigt öppen kommunikation. Jag lyssnade på honom och försökte förklara vår del. När han gick sen så tog jag honom i hand och så sa jag det, “tack för ett fint samtal.” “Tack själv,” sa han. Och det kändes bra i hjärtat, just att han fick prata av sig. (*Polis 2*)

Polis 2 beskriver i citatet ovan hur hen önskar kunna hjälpa föräldern och erbjuda stöd i frågor gällande den svåra situationen som ungdomen och föräldern befinner sig i. Polisen uppfattar sedan föräldern som tacksam för tiden hen tagit sig för att försöka hjälpa föräldern. Polisens förhållningssätt gentemot föräldern kan uppfattas som översatt från en behandlingslogisk idé gällande att ta sig tid för att lyssna i syfte att hjälpa föräldern och i förlängningen ungdomen.

Det framkommer i intervjuerna att det framförallt är när polisen upplever att socialarbetarnas arbete inte räcker till som de tar sig an denna stödjande roll. Behandlingslogiken översätts av polisen till ett stödjande förhållningssätt och verkar således antas när behovet av stöd blir synliggjort för polisen ofta i samband med att poliserna upplever att socialarbetarna inte räcker till. I sammanhanget kan detta ses som ett exempel på hur en behandlingslogik vävts in hos polisens arbete med ungdomar där poliser kan ha en stödfunktion lik den socialarbetaren har i arbetet med ungdomar. I samverkan med motstridiga logiker att förhålla sig till finns det risk för att medarbetare inom organisationerna handlar utefter en annan logik, vilket poliserna frekvent ger beskrivningar av under intervjuerna (Eriksson-Zetterquist, 2009).

Samtidigt som polisen strävar mot ett stödjande förhållningssätt gentemot ungdomar så uttrycker också socialarbetarna att de värdesätter denna behandlande aspekt av polisens arbete:

Ja, jag har faktiskt varit med på förhör där utredarna sagt sen till ungdomarna att "Ja men hoppas verkligen att det går bra för dig", (...) och det tycker jag känns roligt, att även om deras uppgift är att utreda här vad han eller hon har gjort och att det ska leda till något, att dom bryr sig också och det tycker jag är kul och bra. Att det är bra för ungdomarna, att känna att även om det är en polis och sådär, att den ändå bryr sig lite. (*Socialarbetare 2*)

Vi tolkar det socialarbetare 2 beskriver här som att hen anser att det är positivt att polisen har ett stödjande förhållningssätt gentemot ungdomarna samtidigt som polisen håller sig i sin roll som utredande kontrollorgan. Det kan tolkas som en önskan om en sammanvävd *kontrollstödslogik* där både behandlingslogiken och straffrättslogiken ryms. Att polisen har ett stödjande förhållningssätt gentemot ungdomarna är något både polis och socialarbetare sammanfattningsvis belyser som mycket viktigt.

Edvall Malm (2012) refererar i sin studie till SOU 2003:99 där det framkommer att socialarbetare upplever en oro för att medarbetare hos socialtjänsten kan "polisifieras," vilket innebär att deras synsätt skulle bli så pass påverkad av den nära samverkan att det skiftar till polisens synsätt. I vårt resultat syns detta skifte tydligt i citat från en socialarbetare som berättar om när arbetet med en ungdom, som får stöd på frivillig basis, inte längre har någon effekt på dennes beteende: "Då kan det ju handla om alltså att snatteri blir för mycket. Men säg att en ungdom snattat flera gånger, till slut då får man ju nog. Då blir det andra konsekvenser" (*Socialarbetare 3*). I detta citat kan vi se hur socialarbetare 3 använder sig av en straffrättslig logik när hen talar om behandlingsarbetet med ungdomar. Ett stöd som inte har effekt leder till andra konsekvenser, vilket framhåller stödet som ett straff snarare än en hjälp, vilket kan ses som en kontrollstödjande logik även hos socialarbetaren. Utifrån den

tidigare forskningens resultat förväntade vi oss i början av studien se mer av hur den straffrättsliga logiken inverkat på socialarbetare men faktum är att detta inte syntes i alls samma utsträckning som behandlingslogiken synliggjordes hos poliserna. Vi kan i intervjuerna även se hur polis upplever att de ibland står undan med sina insatser eller utredningar för att socialarbetare ska kunna göra sitt jobb. Sammanfattningsvis kan vi se att en logikerna skiftar mellan organisationerna, med inslag av en sammanvävd kontrollstödande logik. Behandlingslogiken synliggörs dock mest i samverkan och översätts som en idé gällande ett stödande förhållningssätt hos poliserna. Detta kan ses som att behandlingslogiken tagit en lätt dominerande ställning i samverkan mellan polis och socialarbetare gällande ungdomar, vilket medarbetare från båda organisationerna verkar sträva emot då polisen också översätter sin straffrättsliga logik till en mer behandlingslogisk sådan i samverkan. Tidigare forskning som Johansson (2011) och Östberg (2010) framhåller en straffrättslig logik som den dominerande i samverkan mellan polis och socialtjänst, vilket gör att vårt resultat skiljer sig från den tidigare forskningen. Vår studie skiljer sig dock genom att den enbart undersöker logikerna och översättningarna av dessa på en mellanmännisklig nivå och inte på beslutsfattare- eller policynivå. Översättningarna av logikerna kan således ses förändras när de bryts ned till en mellanmännisklig nivå i samverkan.

5.3 Distinktionen mellan kriminalitet och missbruk

Även om logikerna ofta förefaller sammanflätade eller ibland skiftande mellan polis och socialarbetare så finns det ett ämne där logikerna skiljer sig åt, vilket är missbruk. När vi under intervjuerna gjorde distinktionen mellan missbruk och kriminalitet som två separata fenomen upplevde vi att poliserna var snabba med att påtala att missbruk också är kriminellt. Poliserna ser däremot för det mesta samma bakomliggande orsaker till missbruket som socialarbetarna ser, liknande orsakerna till kriminalitet. En av poliserna beskriver sina tankar om skillnader mellan våldsbrott och narkotikabrott på följande vis:

Jag tror det är få människor som - ja, jag vet inte hur jag ska förklara, men som med narkotikabrott till exempel, att man säljer narkotika eller man brukar narkotika, det är liksom ett aktivt val över lång tid som man gör. Men som en misshandel, till exempel om man är våldsbrottsling, så är det kanske mer av att man har svårt med impuls kontroll, eller att det är reaktioner på saker som händer just där och då som gör att man blir kriminell, så det är inte riktigt...en kriminell person, tänker jag, det är en sån som aktivt väljer att göra brottsliga handlingar. (*Polis 1*)

Polis 1 beskriver i ovanstående citat hur hen översätter försäljning eller bruk av narkotika till ett aktivt val, vilket i sig enligt respondenten kännetecknar en kriminell person. Våldsbrott menar respondenten kan vara en reaktion på händelser som härleds till impuls kontroll- det vill säga personliga egenskaper som individen besitter vare sig hen vill det eller ej. I citatet framställs en översättning av kriminalitet och missbruk där en person som brukar narkotika som mer kriminell än en person som genomfört ett våldsbrott, vilket tyder på en stark straffrättslig logik gällande missbruk. En annan polis särskiljer missbruk från annan kriminalitet: "Om nån skulle använt marijuana eller tagit någonting annat, det är ett brott mer som jag på nåt vis måste upptäcka och sådär" (*Polis 3*). Polis 3 beskriver hur narkotikabruk skiljer sig från annan kriminalitet genom att vara ett brott som inte syns, utan som måste upptäckas. Citatet kan tolkas som att narkotikabruket främst ses som ett brott före ett personligt problem. Poliserna intar generellt en straffrättslig logik när ämnet missbruk kommer på tal genom att översätta missbruk till samma sak som kriminalitet trots att de beskriver de bakomliggande orsakerna på liknande vis som socialarbetarna. Vidare beskriver också socialarbetare missbruk som något mycket allvarligt som kräver direkta insatser för ungdomen. Även socialarbetarna ser en stark koppling mellan kriminalitet och missbruk och upplever att dessa går hand i hand. Däremot skiljer sig socialarbetarna från poliserna genom att delvis se missbruk som något kopplat till kriminalitet men också till något som särskiljer sig från kriminaliteten i sig. En

socialarbetare beskriver varför hen tror att missbruk inte uppmärksammas lika ofta som kriminalitet:

Jag upplever ju många gånger att det går in så i varandra. Eller att det är ju ofta både kriminalitet och missbruk men (...) spontant så tänkte jag såhär att det känns som det är lite svårare att ha koll på ungdomar med missbruk.

Intervjuare: Hur tänker du då?

Nej men jag vet inte om det är bara nån tanke som jag har, men att det är lättare att komma undan med det då de inte hörs eller syns lika mycket.

(Socialarbetare 2)

Socialarbetare 2 beskriver hur hen upplever att kriminalitet och missbruk ofta går in i varandra och kan vara svåra att särskilja. Hen tänker att detta kan bero på att de ungdomar som enbart har ett missbruk utan kopplingar till kriminaliteten är svåra att upptäcka. Socialarbetaren gör en distinktion mellan dessa två trots att hen ser en tydlig koppling mellan kriminalitet och missbruk.

I intervjuerna ser vi en tydlig behandlingslogik hos socialarbetarna som översätts till stödjande och behandlande insatser där aspekter som att bygga ett nätverk runt ungdomen, utbilda föräldrar, stärka ungdomens självkänsla samt ge ungdomen en meningsfull fritid lyfts som viktiga. Konsekvenser eller kontroll lyfts inte som aspekter av arbetet med ungdomarna förutom vid ett par tillfällen som handlar om just missbruk.

Men missbruk brukar vara en sån grej som nästan alla i [samverkansgruppen] håller med om att det här var ändå ganska grovt, så även om man tänker att den [ungdomen] kommer göra det en gång och aldrig mer, så tänker vi att den ska ändå få en konsekvens. *(Socialarbetare 3)*

Socialarbetare 3 uppger att hen arbetar i tät samverkan med polis. Hen beskriver att gruppen anser att missbruk är allvarligt och ska få en konsekvens. De motstridiga

logikerna i samverkan kan här ses påverka socialarbetaren att släppa på sin egen logik till förmån för någon annans (Eriksson-Zetterquist, 2009). Den straffrättsliga logiken syns tydlig i citatet då socialarbetaren skiftat sitt fokus från stödjande och behandlande till att ungdomen här ska få en konsekvens. Detta är inget vi ser genomgående i intervjuerna men det kan ses som ett exempel på att den straffrättsliga logiken i nära samverkan gällande missbruk kan överföras från polis till socialarbetaren. Då samtliga socialarbetare upplever att missbruk och kriminalitet är något som är svårt att särskilja i arbetet med ungdomar och samverkan med polisen ser vi en tendens till att den straffrättsliga logiken gällande missbruk riskerar få fäste även hos socialarbetare när de arbetar i nära samverkan med polis. En logik kan få fäste inom en organisation när inflytelserika aktörer såsom chefer och arbetsledare inom organisationer stödjer den nya logiken och nyckelaktörer, i detta fall socialarbetare och poliser, accepterar detta och följer efter. Handlar inte nyckelaktörerna efter den nya logiken kommer den inte heller få fäste inom organisationen (Eriksson-Zetterquist, 2009). Det finns ett starkt samband mellan missbruk och kriminalitet ur både polisen och socialtjänstens perspektiv, då missbruk betraktas som en inkörsport till kriminalitet och fenomenen hanteras på ungefär samma sätt. Yrkesgrupperna skiljer sig åt då polisen däremot översätter missbruk genom den straffrättsliga logiken till en brottslig handling snarare än ett personligt problem.

Edvall Malm (2012) lyfter i sin forskning hur ungdomar i missbruk inte aktualiseras i samma utsträckning som ungdomar i kriminalitet hos polis och socialtjänst. Hon hävdar att detta bland annat beror på att samverkan gällande dessa ungdomar brister. I vårt resultat ser vi hur logikerna gällande just missbruk skiljer sig åt mellan polis och socialarbetare. När logikerna inte sammanflätas eller transformeras till en ny logik, finns det risk att ett spänningsfält bibehålls dem emellan (Eriksson-Zetterquist, 2009). Detta kan medföra konsekvenser för både organisationerna och de ungdomarna som berörs. När motstridiga intressen stöter ihop uppstår en sorts maktkamp mellan logikerna (ibid.). Då fokus i samverkan skiftas mot bestämmande av den

dominerande logiken, riskerar perspektivet kring ungdomens rättigheter att komma i skymundan, vilket också Östberg (2010) diskuterar i sin forskning. Vi ser i vår studie att de institutionella logikerna gällande ämnet missbruk ibland skiljer sig åt, vilket skulle kunna ses upprätthålla ett spänningsfält mellan en behandlings- och straffrättslig logik. I spänningsfältet ses missbruk å ena sidan som något som ska behandlas och å andra sidan som något som ska ge konsekvenser. Detta är ett antagande om hur skilda institutionella logiker i samverkan mellan polis och socialarbetare kan inverka arbetet med ungdomar.

5.4 Relationernas inverkan på sekretessen

Sekretessen spelar en betydande roll i samverkan mellan polis och socialarbetare, vilket våra respondenter, framförallt från polisen betonar. Det är också poliserna som under intervjuerna problematiserar sekretessen, vilket socialarbetarna inte gör i samma utsträckning. Sekretessen ses som problematiskt från polisens håll då de upplever den som ett hinder från att göra det som blir bäst för ungdomen. Hos både polis och socialarbetare råder däremot en enad bild av att tjänstepersoner i arbetet med ungdomar inte behöver veta alla detaljer som har framkommit om ungdomen:

Man får också skilja på information som är nice to know och need to know. Att måste jag verkligen veta all information som de har? Nej, men det kan ju kanske vara bra att veta att man är på gång med insatser här mot en viss ungdom. (*Polis 1*)

I ovanstående citat belyser polisen den respekt de hyser för sekretessen och uttrycker samtidigt en önskan om att få reda på någon information om enskilda ungdomar när det är aktuellt. Önskan kring att få veta mer utformas både runt respekt för ungdomens integritet samt till fördel för polisen som kan då släppa oron kring ungdomen.

Vi har ju snackat om det, hela [samverkansgruppen] fungerar ju på grund av att det varit så gamla hundar typ, att det funkade på grund av det. Och om man skulle byta ut alla så vet jag inte...det blir nåt annat tror jag. Det hade nog funkade säkert, men det hade blivit något annat. Det finns en familjär känsla i den här [samverkansgruppen] som jag tror är svår att se och ta på. Men den finns där och det är en lojal grupp och man har tillit till varandra.

(Socialarbetare 3)

I det ovanstående citatet lägger respondenten stor vikt vid den samverkan som de involverade aktörerna har utvecklat tillsammans och tillskriver tilliten dem emellan som nyckeln till en fungerande samverkan. Socialarbetare 3 beskriver vidare hur informationsutbytet med polisen påverkas av sekretessen när polisen uppmärksammar en ungdom och begär information om denne:

Och har inte ungdomen en insats så kan ju jag höra av mig till polisen och säga (...) typ, "ungdomen som du lyfte har grönt ljus," men säger inget mer. Och har den en insats så säger jag "bara släpp." Indirekt fattar [polisen i nära samverkan] ju att det är någonting, men jag säger ju inget annat. Men indirekt förstår [hen] ju vad jag menar, att det finns någonting. *(Socialarbetare 3)*

Socialarbetaren kan ses beskriva hur hans starka lojalitet till polisen i samverkansgruppen medför att översättningen av sekretessen blir unik just för deras lojalitet till varandra. Genom att enbart benämna hur socialarbetaren önskar att polisen ska hantera ungdomen utan att säga mer blir samverkan på så vis genomförbar, vilket vi ser liknande beskrivningar av i intervjuer med både poliser och socialarbetare.

Polis 3 beskriver på liknande sätt hur sekretessen översätts i samverkan med socialtjänsten när hen får frågan om hur sekretessen påverkar hans arbete:

Ja för våran del så tror jag att vi, så tror jag inte att det påverkar så jättemycket egentligen. Det är ju för den unges bästa, liksom. Så ja vi har ganska öppen dialog mellan oss. Precis som vi talar om för [kontakt på socialtjänsten] om det är någonting som, om det varit någon ungdom som varit gripen (...) som [hen] kanske fått reda på, någon som [hen] varit intresserad av innan eller arbetat med, så kan [hen] tala om saker för oss liksom. (...) Det är väl också en fördel att man har det här täta samarbetet som vi har, att man litar på varandra liksom. Det tror jag underlättar väldigt mycket.

Intervjuare: Kan det vara så att [kontakt på socialtjänsten] förhåller sig till sekretessen lite annorlunda än andra?

Jag tror det är lättare för [kontakt på socialtjänsten], iallafall. För [hen] litar ju på oss, och vi litar på [hen]. Och då blir det ju lättare att veta, man behöver inte liksom tänka "ska jag säga det här?" (*Polis 3*)

Polis 3 beskriver i citatet hur det täta samarbetet och förtroendet mellan hen och socialarbetare underlättar samverkan in förhållande till sekretessen för båda parter. Socialarbetare 3 och Polis 3 uppger båda att de har en god och nära samverkan med en specifik kontakt inom den andra organisationen, vilken man ur citaten kan tolka som att den inverkar på översättningen av sekretessen. I vårt resultat kan vi tydligt se hur en nära samverkan mellan polis och socialarbetare för med sig ett starkt förtroende sinsemellan, vilket uppges som motivering till att socialarbetare översätter sekretessen till fördel för polisen vid en tätare samverkan. Denna översättning av sekretessen motiveras genomgående av att den är för *ungdomens bästa*. Det starka förtroendet som socialarbetare och polis i nära samverkan uppger sig ha för varandra kan ses som ett tecken på att logikerna sammanflätats. Socialarbetarna visar en stor förståelse för att sekretessen är problematisk för polisen i deras jobb med ungdomarna och kan "gå runt" sekretessen till fördel för polisen - om det kan motiveras utifrån ungdomens bästa. När polis och socialtjänst samverkar på detta sätt kan man se tecken på en kontrollstödande översättning av sekretessen. Polis och socialtjänst samverkar runt att ha koll på ungdomen, vilket kan ses som kontroll;

samtidigt gör de så för att hjälpa ungdomen, vilket kan ses som stöd. Detta resultat kan återigen liknas med Edvall Malms (2012) resultat där hon talar om skapandet av logik mellan organisationerna vilken hon benämner som en *kontrollstödjande logik*. En socialarbetare beskriver hur hen trots samtycke från ungdomen och föräldrarna och därmed en lyft sekretess kan upprätthålla en form av moralisk sekretess gentemot polisen i samverkan:

Så...det kanske finns fyra till fem pers som behöver få information och då brukar jag ju ibland säga att 'ni får sluta tidigare' och då sticker alla, men fyra pers får stanna kvar och då pratar vi om det. Vi hade fått ta det i helgrupp, för det finns samtycke. Men det handlar om etik. Alltså man ska inte behöva veta allt om alla. Det finns ingen anledning. För dom som jobbar med ungdomen...för dom är det väl mer nödvändigt. Det ska alltid vara till gagn för ungdomen. (*Socialarbetare 3*)

Citatet kan tolkas som att socialarbetaren vädjar om ungdomens integritet och, trots laglig rätt att berätta för övriga samverkansaktörer kring ungdomen, väljer att undanhålla viss icke-nödvändig information. Citatet inger inte bara en känsla av respekt för ungdomen utan även hänsyn till ungdomens relation till de övriga medarbetarna inom nätverket för samverkan. Därmed sker en översättning av sekretess också här till ungdomens fördel men även för att ungdomen ska ha fortsatt förtroende för alla involverade samt vara motiverad till att fortsätta vara en del av samverkan.

Processen av *översättning* innefattar de *förändringar* som sker när en idé, såsom sekretesslagstiftningen kommer fram till en lokal organisation och hur idén färdas (Wedlin & Sahlin, 2017). Både polis och socialarbetare översätter sekretessen som ett redskap för att värna om ungdomens integritet. Många gånger framhåller dock poliserna sekretessen som ett hinder för samverkan, vilket inte socialarbetarna gör i samma utsträckning. Vårt resultat visar också att medarbetare inom båda

organisationer översätter sekretessen olika beroende vilken relation de har till medarbetare inom den andra organisationen. I en förtroendefull nära samverkan översätts sekretessen mellan socialarbetare och polis till polisens fördel vilket motiveras utifrån att vara för ungdomens bästa. Den nära samverkan kan, som vi visat tidigare i resultatet, ses som en sammanflätning av logiker. Därmed förändras översättningen av sekretessen till polisens fördel genom sammanflätningen av logiker.

5.5 Sammanfattning

Vi har genomfört semistrukturerade intervjuer med tre personer från polismyndigheten samt tre personer som jobbar inom eller på uppdrag av socialtjänsten; den gemensamma faktorn är att alla har erfarenhet av att arbeta med ungdomar i eller som riskerar att hamna i kriminalitet och/eller missbruk. Med stöd i vår empiri har vi kunnat uppmärksamma liknelser och skillnader med de resultat som framkommit i tidigare forskning. Utifrån den insamlade empirin har vi sett mönster kring hur de institutionella logikerna översätts av och påverkar polis och socialarbetare i samverkan mellan organisationerna.

Genomgående i vårt resultat ser vi en vilja från både polis och socialtjänsten att utveckla samverkansarbetet för att vara smidigt vad gäller kommunikationen sinsemellan, samt en ömsesidig respekt för varandras arbete. De institutionella logikerna förefaller att sammanflätas alltmer ju tätare samverkan som organisationerna har till en typ av *kontrollstödande logik*. De informella relationernas utformning visade sig också i stor utsträckning spela en roll för hur logikerna manifesterades i samverkan. Sammanflätningen av logiker synliggörs när logikerna blir inbäddade i den andra organisationen genom den översättning av idéer som sätts till praktik, en process som kräver dynamiska organisationer som är öppna för dessa subtila förändringar (Eriksson-Zetterquist, 2009). Mest uppmärksammas som idé är den behandlingslogiken som vi ser att socialarbetarna styrs av och polisen

har tagit till sig i arbetet med ungdomar. Poliserna ser, liksom socialarbetarna, ungdomens bakgrund som orsak till ungdomsproblematiken, och ungdomarna ses som en produkt av sina omständigheter. Behandlingslogiken kan således skönjas vara dominerande i samverkan mellan polis och socialarbetare. Gällande missbruk som problem ser vi däremot en större distinktion i logiker mellan poliser och socialarbetare. Poliser lyfter brottet i sig samt konsekvenserna av droghandeln snarare än att de gör en särskiljning från annan kriminalitet, vilket kan tolkas som en straffrättslig översättning kring missbruk. Socialarbetarna uttrycker ett synsätt som tyder på en behandlingslogisk översättning gällande missbruk då de särskiljer missbruk och kriminalitet som två skilda fenomen. De gör denna särskiljning trots att de ser hur missbruk och kriminalitet ofta går hand i hand i arbetet med ungdomsproblematiken. Vi ser även hur polisens straffrättsliga logik gällande missbruk emellanåt synliggörs hos socialarbetarna då de uttrycker tankar kring att missbruk bör leda till konsekvenser för ungdomen. De skilda logikerna gällande missbruk kan antas leda till spänningsfält mellan logikerna som kan försvåra samverkansprocesser mellan organisationerna (Eriksson-Zetterquist, 2009). Enligt tidigare forskning kan detta spänningsfält ge konsekvenser i arbetet med ungdomarna då det leder till att fokus flyttas till maktkampen om vilken logik som ska styra snarare än mot ungdomen (Östberg, 2010).

Översättningen av sekretessen i samverkan visar sig i vårt resultat påverkas av hur samverkansformen ser ut på en individnivå. När polis och socialarbetare upplever sig ha en god relation till personen i samverkan sammanflätas deras logiker, vilket tenderar att bidra till att översättningen av sekretessen förändras. Socialarbetaren och polis tenderar i denna nära form av samverkan översätta sekretessen till polisens fördel där informationsflödet gentemot polisen ökar. Denna översättning av sekretessen motiveras av polisen vara till *ungdomens bästa*. Polis och socialtjänst samverkar runt att ha koll på ungdomen, vilket kan ses som kontroll; samtidigt gör de så för att hjälpa ungdomen, vilket kan ses som stöd. Den *kontrollstödjande logiken* återfinns därmed även i översättandet av sekretessen.

6. Diskussion och reflektioner

Samverkan ses som en etablerad lösning på ungdomsproblematiken och generellt ses samverkan som en självklarhet och förespråkas inom de flesta former av socialt arbete idag. Liknande tidigare forskning på ämnet visar vårt resultat att det finns anledning att diskutera hur samverkan påverkar organisationerna. Även om samverkan kan ses som essentiell för att göra ett fullgott arbete finns det delar i den som förefaller komplicerade. Vårt resultat visar att polis och socialarbetare i samverkan påverkar varandra genom sina institutionella logiker genom att logikerna i varierande grad sammanflätas, skiftar och ibland kolliderar. Vi ser också tecken på en ny logik som kan benämnas som en kontrollstödande sådan. Hur logikerna förhåller sig till varandra i samverkan har i vår studie visat sig påverkas av i vilken omfattning samverkan sker och hur de informella relationerna i samverkan ser ut. Enligt vårt resultat påverkar också logikerna översättningen av sekretessen genom att de sammanflätade logikerna mellan organisationerna ser ut att resultera i en förändrad översättning av sekretessen.

En aspekt av vår studie som ännu varit icke adresserad är var respondenternas fokus hamnar när vi talar om samverkan. Ett exempel på detta är när vi under intervjuerna ber respondenterna beskriva vad en god samverkan är för dem. Respondenternas beskrivningar av en god samverkan handlar generellt sett inte om huruvida samverkan hjälper dem att nå målet kring sitt arbete - att fånga upp ungdomar som behöver hjälp. Snarare hamnar fokus för vad en god samverkan var generellt sett på relationsskapande mellan medarbetare i organisationerna. Detta resonemang kan liknas med det Östberg (2010) gör i sin forskning där hon hävdar att samverkan gällande barn och unga riskerar att ta fokus från barnrättsperspektivet då motstridiga intressen riskerar få till konsekvens att barnets rättigheter glöms bort på vägen. Man kan fundera på om detta är tecken på att samverkan är en så pass avancerad arbetsform så den lägger fokus på själva arbetsprocessen snarare än på ungdomarna?

Det går att fortsätta resonera kring huruvida samverkan mellan polis och socialarbetare är för ungdomens bästa. Vårt resultat visar att socialarbetare hittar vägar runt sekretessen för att hjälpa polisen i samverkansarbetet, vilket motiveras utifrån *ungdomens bästa*. Ofta gagnar denna typ av översättning av sekretessen polisens arbete då de arbetar gentemot socialtjänstens stränga sekretesslagstiftning, vilket ger oss anledning att fundera kring vad ungdomens bästa egentligen är. Polisen är ett kontrollorgan som är starkt ihopkopplat med makt. När de även får makten att definiera vad som är till ungdomens bästa utan ungdomens samtycke kan man fundera över om det är deras plats att självklart ta. Vilka konsekvenser kan komma ur detta? Finns det en risk för att ungdomens bästa blir en motivering till att utöva mer kontroll över vissa ungdomar än vad lagen i själva verket tillåter?

I tidigare forskning har polisens straffrättslogik visat sig dominera fältet i samverkan mellan polis och socialtjänst (Johansson, 2011; Edvall Malm, 2012). Vi ser till skillnad från dessa resultat hur polisen tenderar att använda en behandlingslogik i arbetet med ungdomar och tillsammans med socialarbetare i samverkan, vilket vi tolkar som att behandlingslogiken tagit en dominerande plats i samverkan. En hypotes till varför vårt resultat skiljer sig från tidigare forskning skulle kunna tänkas bero på ändringen i sekretesslagstiftningen som genomfördes 2013. Förändringen innebär att socialtjänsten får lämna över information till polisen för att förebygga att ungdomar under 21 år utövar brottslig verksamhet, om uppgiften kan antas bidra till att förhindra det (Prop. 2011/12:171). Den tidigare forskning vi hänvisar till är gjord före eller strax efter lagändringen trädde i kraft, vilket kan betyda att samverkan förändrats efter implementeringen av denna. Lagändringen förefaller skapad ur en straffrättslig logik som ska underlätta för polis och socialtjänst att förebygga brottslighet genom ett större informationsflöde till polisen vilket motiveras som ett underlättande för samverkan mellan polis och socialtjänst. Ett sådant straffrättslogiskt informationsflöde från socialtjänsten skulle enligt vår hypotes kunna resultera i att socialtjänstens behandlingslogik letat sig in i polisens arbete alltmer genom att dialogen mellan organisationerna får möjlighet att växa vilket vi finner mycket

intressant. Polisens arbete med ungdomar kan också ses ha drag av behandlingslogik på en juridisk nivå. I Lagen för unga lagöverträdare (SFS 1964:167) beskrivs hur "Undersökningsledaren ska, om det inte möter något hinder, genom intresse och fallenhet för arbete med unga lagöverträdare vara särskilt lämpad för uppgiften." Ett intresse och en fallenhet för arbete med ungdomar kan förstås som att arbetsuppgiften kommer med en viss stödjande karaktär, en behandlingslogik, vilket vi även kan utläsa från våra intervjuer med poliserna.

Trots att behandlingslogiken letat sig in i polisens arbete med ungdomar så är vi föga förvånande att vi i vårt resultat ser hur en straffrättslig logik görs synlig i synen på missbruk. Vi har i vårt resultat sett att poliserna arbetar utefter en straffrättslig logik gällande missbruk som, sedd till deras samhälleliga uppdrag, är ett adekvat förhållningssätt att anta. De har till uppdrag att förhindra, utreda och lagföra brott av varierande karaktär. För att lyckas med detta uppdrag krävs att de fokuserar sin uppmärksamhet på brott och medvetna om både de sociala och de juridiska konsekvenserna av brottet. Det kan därför fattas utrymme för att arbeta utifrån en behandlingslogik då prioritet i polisens mångfacetterade arbete inte främst är att behandla eller skapa förståelse för bakomliggande orsaker till missbruk eller kriminalitet, utan att förhindra att nya brott begås. Liknande diskussionen som Björn Johnson (2005) för gällande Sveriges narkotikapolitik ser vi att organisationer som polis och socialtjänst är inbäddade i ett socialpolitiskt landskap där de har till uppgift att realisera politiska målsättningar. Sveriges narkotikapolitik är i sig styrd av en straffrättslig logik där missbruk ses som en kriminell handling vilket vi hävdar får konsekvenser även för ungdomar i missbruk. Ett tydligt exempel på detta är att behandlingen för ungdomar i missbruk ofta blir densamma som för ungdomar med våldsproblematik då dessa inte särskiljs (Edvall Malm, 2012). Vi undrar om inte stämplingen av en ungdom med missbruksproblem som kriminell riskerar ha en negativ effekt på ungdomens fortsatta livsval? Intressant att fundera över är hur polisens och socialtjänstens arbete med missbruk hos ungdomar hade sett ut om narkotikapolitiken fördes med utgångspunkt att narkotikamissbruk var en sjukdom

med sociala och beteendemässiga komponenter snarare än ett straffrättsligt problem? Vi tycker oss se hur kritisk samhällsvetenskaplig forskning på ämnet ofta ignoreras eller avfärdas som drogliberal i debatter om narkotikapolitikens utformning (se Svensson, 2014; Mansson & Ekendahl, 2015). Det förefaller vara så att debatten utspelar sig i ett moraliskt och ideologiskt fält snarare än ett vetenskapligt fält, vilket i förlängningen får konsekvenser för individer som behöver hjälp med sitt missbruk.

När den här uppsatsen är färdigställd kommer FN:s barnkonvention hunnit bli till svensk lag i syfte att än mer synliggöra barnets rättigheter. Det barnrättsbaserade synsättet ska även bli tydligare i den offentliga verksamheten, med barnets bästa i fokus (Prop. 2017/18:186). De funderingar gällande ungdomens bästa som väckts hos oss under skrivprocessens och som vi adresserat i detta avsnitt anser vi därför är högst relevanta för både polis och socialarbetare i samverkan att reflektera över. Att framhäva barnperspektivet som det med högst prioritet är enkelt, men i praktiken är det ofta en svår nöt att knäcka. Att kontinuerligt reflektera med hjälp av sin egen erfarenhet och uppdaterad forskning gällande vad ungdomens bästa *egentligen* är tror vi kan skapa en medvetenhet hos socialarbetare och poliser som i samverkan kan hjälpa dem att hjälpa på bästa tänkbara sätt.

6.1 Förslag till vidare forskning

Vi anser att vidare forskning med fördel kan bedrivas inom området. Samverkan kan betraktas som en föränderlig process där utveckling sker kontinuerligt, vilket gör att ny forskning ständigt efterfrågas. Vi har i vår studie studerat individer inom organisationer som arbetar med ungdomar; det skulle vara intressant om annan aspekt av samverkan lyfts, nämligen ungdomens upplevelser av hur samverkan fungerar. Forskning kring hur ungdomar påverkas av samverkan är sällsynt men en väsentlig del av det sociala arbetet socialtjänst och polis genomför. Därför anser vi att mer forskning behöver bedrivas inom området. Hur påverkas ungdomarnas bild av polis och socialtjänst när organisationerna samverkar?

Vi hade i uppstarten av studien en tanke och ambition att belysa problematiken som finns kring att jobba straffrättsligt med ungdomars missbruk. Detta har inte framkommit i studien så tydligt som vi tänkt, då fokus med vår valda metod hamnade på andra aspekter i samverkan. Däremot ser vi utifrån tidigare forskning och även utifrån vårt eget resultat ett stort behov av att undersöka konsekvenserna av att behandla missbruk och kriminalitet hos ungdomar som samma fenomen.

Referenser

Axelsson, Rune & Bihari Axelsson, Susanna (2013). Samverkan som samhällsfenomen – några centrala frågeställningar. I Axelsson, Rune & Bihari Axelsson, Susanna (red.). *Om samverkan- för utveckling av hälsa och välfärd*. Studentlitteratur: Lund.

Brottsförebyggande rådet (2009). *Orsaker till brott bland unga och metoder att motverka kriminell utveckling, En kunskapsinventering*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Rikspolisstyrelsen & Sveriges kommuner och landsting (2016). *Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete*. Stockholm: Fritzes.

Brottsförebyggande rådet (2019). *Narkotikabrott*. <https://www.bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/narkotikabrott.html> [2019-11-11].

Czarniawska, Barbara & Sevón, Guje (red.) (1996). *Translating organizational change*. Berlin-New York: Walter de Gruyter.

Edvall Malm, Disa (2012). *Det socio-polisiära handlingsnätet om kopplingar mellan polis och socialtjänst kring ungdomars kriminalitet och missbruk*. Diss., Umeå Universitet. Umeå: Print & Media.

Eriksson-Zetterquist, Ulla (2009). *Institutionell teori - idéer, moden, förändring*. 1. uppl. Malmö: Liber.

Friedland, Roger & Alford, Robert R. (1991). Bringing Society Back In: Symbols, Practices and Institutional Contradictions I. DiMaggio, J. Paul & Powell, W. Walter (red.), *The New Institutionalism in Organizational Analysis*. Chicago: University of Chicago.

Garrett, Paul Michael (2004). Talking child protection: The police and social workers 'working together'. *Journal of Social Work*, vol. 4 (1), ss. 77-97. Tillgänglig: <https://journals-sagepub-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/pdf/10.1177/1468017304042422> [2019-11-06].

Grape, Ove (2006) Domänkonsensus eller domänkonflikt? – integrerad samverkan mellan myndigheter I: Grape, Blom & Johansson (red.) *Organisation och omvärld – nyinstitutionell*

analys av människobehandlande organisationer. Lund: Studentlitteratur

Jacobsen, Dag Ingvar (2012). *Förståelse, beskrivning och förklaring: introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*. 2., uppdaterade och utök. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Johannessen, Asbjørn & Tufte, Per Arne (2003). *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. 1. uppl. Malmö: Liber.

Johansson, Roine & Grape, Ove (2006) ”Ytterligare en svensk nyinstitutionalism?” I: Grape, Ove; Blom, Björn & Johansson, Roine (red.) *Organisation och omvärld – nyinstitutionell analys av människobehandlande organisationer*. Lund: Studentlitteratur.

Johansson, Susanna (2011). *Rätt, makt och institutionell förändring. En kritisk analys av myndigheters samverkan i barnahus*. Diss., Lund Universitet. Lund: Media-Tryck.

Johnson, Björn (2005). *Metadon på liv och död. En bok om narkomanvård och narkotikapolitik i Sverige*. Lund: Studentlitteratur.

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 3. [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur.

Nygren, Lennart (2012). Risken finns, finns nyttan? Etikprövningsnämnderna och den kvalitativa forskningen. I: Kalman, Hildur & Lövgren, Veronica (red): *Etiska dilemman: forskningsdeltagande, samtycke och utsatthet*. Malmö: Gleerups.

Mansson, Josefin & Ekendahl, Mats (2015). Protecting Prohibition: The Role of Swedish Information Symposia in Keeping Cannabis a High-Profile Problem. *Contemporary Drug Problems*, Vol. 42 (3), ss. 209–225. DOI: [10.1177/0091450915599348](https://doi.org/10.1177/0091450915599348).

Prop 1989/90:107. *Om godkännande av FN-konventionen om barnets rättigheter*. Stockholm: Socialdepartementet.

Prop 2017/18:186. *Incorporering av FN:s konvention om barnets rättigheter*. Stockholm: Regeringen.

- Rennstam, Jens & David Wästerfors (2015). *Från stoff till studie: om analysarbete i kvalitativ forskning*. Lund: Studentlitteratur.
- Riessman, Catherine Kohler (2008). *Narrative methods for the human sciences*. London: SAGE.
- SFS 1964:167. *Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- SFS 1968:64. *Narkotikastrafflag*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- SFS 1984:387. *Polislag*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- SFS 2001:453. *Socialtjänstlag*. Stockholm: Socialdepartementet.
- SFS 2009:400. *Offentlighets- och sekretesslag*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- SFS 2017:900. *Förvaltningslag*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- Socialstyrelsen (2009). *Barn och unga som begår brott: Handbok för socialtjänsten*.
<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepointdokument/artikelkatalog/handbocker/2009-101-3.pdf> [2019-11-10].
- Socialstyrelsen (2012). *Sekretess- och tystnadspliktsgränser i socialtjänsten och i hälso- och sjukvården*. Artikelnr 2012-2-28. Stockholm: Socialstyrelsen.
<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2012-2-28.pdf> [2019-10-18].
- SOU 2003:99. *Ny sekretesslag del 1*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- Suter, Esther, Arndt, Julia, Arthur, Nancy, Parboosingh, John, Taylor, Elizabeth & Deutschlander, Siegrid (2009). Role understanding and effective communication as core competencies for collaborative practice. *Journal of Interprofessional Care*, vol. 23 (1), ss. 41–51. DOI: 10.1080/13561820802338579.

Svensson, Bengt (2014). Svenska narkotikapolitik på reträtt. *Rus & Samfunn*, vol. 1 (1), ss. 42–46. https://www-idunn-no.ezproxy.ub.gu.se/rusos/2014/01/svenska_narkotikapolitik_paa_retrtt [2019-11-25].

Söderberg, Christina (2016). *Individinriktad brottsprevention - om SSPF och viljan att samverka*. Lic-avh., Linköpings universitet. Norrköping: LiU-Tryck.

Thornton, Patricia H, Ocasio, William, & Lounsbury, Michael (2012). *The Institutional Logics Perspective: A New Approach to Culture, Structure and Process*. New York: Oxford University Press.

Turner, Russel, Daneback, Kristian & Skårner, Anette (2018). Assessing reciprocal association between drunkenness, drug use, and delinquency during adolescence: Separating within- and between- person effects. *Drug and Alcohol Dependence*. Vol. 19, ss. 286–293.

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Wahlberg, Susanna (2018). *Missbruk och beroende i åldern 13–29 år*. Stockholm: Sveriges kommuner och landsting. Tillgänglig: https://webbutik.skl.se/internt/artiklar/7585-664-3/missbruk_och_beroende_i_aldern_13-29_ar_sa_har_vander_vi_utvecklingen.pdf?issuusl=ignore [2019-10-18].

Wedlin, Linda & Sahlin, Kerstin (2017). The Imitation and Translation of Management Ideas. I R. Greenwood, C. Oliver, T. B. Lawrence, & R. E. Meyer (Red.), *The SAGE Handbook of Organizational Institutionalism*. London: SAGE.

Östberg, Francesca (2010). *Bedömningar och beslut: från anmälan till insats i den sociala barnvården*. Diss., Stockholms universitet. Stockholm: Universitetservice AB.

Bilaga 1-Intervjuguide

Inledning

- Hur länge har du arbetat inom polisen/ socialtjänsten?
- Har du tidigare erfarenheter inom liknande arbete?
- Vad har du för arbetsuppgifter?

Att jobba med ungdomar inom organisationen

- Vill du berätta lite om hur ni i polisen arbetar med ungdomar som utvecklat eller bedöms riskera att utveckla kriminalitet eller missbruk pga eget beteende.
- Vad tror du orsakerna kan vara till att ungdomar hamnar i missbruk/kriminalitet?
- Tror du det skiljer sig i synen på problematiken hos socialtjänsten/polisen?
- Varifrån hämtar ni information om ungdomarna? Vad gör ni med informationen ni får?

Aktualiseringsorsaker

- Hur uppmärksammar ni ungdomar som utvecklat eller riskerar utveckla missbruk?

- Hur uppmärksammar ni ungdomar som utvecklat eller riskerar utveckla kriminalitet?
- (Till polis): Hur går det till när ni lämnar en SoL 14 anmälan?
(när, hur, hur tänker du kring bedömning?)
- (Till socialtjänst): Hur går det till när ni lämnar ut information till polisen?
(när, hur, hur tänker du kring bedömning?)

Samverkan

- Berätta om er samverkan med socialtjänst/polis?
- Hur upplever du sekretessen påverkar arbetet med socialtjänst/polis?
- Finns det några formella avtal mellan er och socialtjänst/polis kring arbetet med ungdomar?
- Kan du beskriva socialtjänstens/polisens roll i samverkan?
- Hur upplever du att ni blir bemötta i kontakten med socialtjänsten/polis?
- Hur nöjd upplever du att polisen/socialtjänsten är med er samverkan?
- Vad kan skapa problem vid samverkan med polis/socialtjänst, vilka problem kan uppstå?
- Hur definierar du en god samverkan?

Ungdomar med missbruk

- Vilka skillnader finns i samverkan med socialtjänst/polis kring ungdomar med missbruksproblematik jämfört med de i kriminalitet?
- Tidigare forskning har visat att ungdomar med missbruk inte aktualiseras hos socialtjänsten i lika stor utsträckning som ungdomar i kriminalitet. Är detta något du känner igen och vad tänker du om det?
- Känner du att det är något vi inte har tagit upp som du vill berätta för oss?

Bilaga 2- Informationsbrev Socialtjänst

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Information om studie kring samverkan mellan socialtjänst och polis

Hej!

Vi heter Linn och Jennifer och är socionomstudenter som under hösten 2019 skriver vår kandidatuppsats vid Institutionen för socialt arbete vid Göteborgs Universitet. Det är en kvalitativ studie som bygger på intervjuer. Vi är intresserade av att intervjua just dig som har erfarenhet av **samverkan med polisen** gällande arbetet kring **ungdomar**. Du behöver inte förbereda dig inför intervjun men du får gärna fundera lite före intervjun kring **hur du upplever att samverkan med polisen fungerar** i din yrkesroll. Dina kunskaper och erfarenheter är mycket värdefulla för oss att få ta del av för att vinna kunskap om samverkan mellan socialtjänst och polisen gällande ungdomar.

Vår studie utgår från polisen och socialtjänstens uppdrag att arbeta och samverka kring ungdomar som **utvecklade eller bedöms riskera att utveckla kriminalitet och/ eller missbruk** pga sitt eget beteende. Tidigare forskning har pekat på att dessa ungdomar i realiteten inte är aktuella hos polisen och socialtjänsten samtidigt i någon större utsträckning, vilket kan göra samverkan svår att eftersträva. Samtidigt är det just samverkan som kommit att framstå som en etablerad lösning för att fånga upp ungdomarna. Det finns därför en risk att vissa ungdomar faller mellan stolarna när samverkan brister. Vi är intresserade av att undersöka hur yrkesutövare inom polis och socialtjänst anser att samverkan fungerar i praktiken och hur samverkan kan komma att påverka vilka ungdomar som aktualiseras.

Intervjuerna beräknas ta ca **en timme** och kommer vid ditt godkännande spelas in. Inspelningen syftar till att underlätta för oss vid behandling samt analys av materialet. Inspelningarna och transkriberingen utav dessa kommer att förstöras när uppsatsen är godkänt.

Studien kommer att genomföras i enlighet med Vetenskapsrådets forskningsetiska principer. Detta innebär bland annat att information som du lämnar till oss kommer att behandlas **konfidentiellt**. Du är **anonym** och inga personuppgifter som möjliggör identifikation kommer att användas i studien. Du kan när som helst under uppsatsens process avbryta ditt deltagande utan att det medför några negativa följder för dig.

Resultatet av studien kommer att presenteras i form av en uppsats samt en muntlig presentation till andra studerande. När uppsatsen är godkänd kommer den att finnas i en databas vid Göteborgs Universitet. Du kommer att ha möjlighet att ta del av uppsatsen genom att få en kopia av den om så önskas.

Du får gärna kontakta oss vid eventuella synpunkter eller funderingar!

Med vänliga hälsningar,
Linn och Jennifer

Linn Laakso
E-post: guslaali@student.gu.se
Tel: xxxx-xxx xxx

Jennifer Hinderman
E-post: gushinje@student.gu.se
Tel: xxxx-xxx xxx

Handledare: Lowe Bergström
E-post: lowe.bergstrom@socwork.gu.se

Bilaga 3- Informationsbrev Polis

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Information om studie kring samverkan mellan polis och socialtjänst

Hej!

Vi heter Linn och Jennifer och är socionomstudenter som under hösten 2019 skriver vår kandidatuppsats vid Institutionen för socialt arbete vid Göteborgs Universitet. Det är en kvalitativ studie som bygger på intervjuer. Vi är intresserade av att intervjua just dig som har erfarenhet av **samverkan med socialtjänsten** gällande arbetet kring **ungdomar**. Du behöver inte förbereda dig inför intervjun men du får gärna fundera lite före intervjun kring **hur du upplever att samverkan med socialtjänsten fungerar** i din yrkesroll. Dina kunskaper och erfarenheter är mycket värdefulla för oss att få ta del av för att vinna kunskap om samverkan mellan socialtjänst och polisen gällande ungdomar.

Vår studie utgår från polisen och socialtjänstens uppdrag att arbeta och samverka kring ungdomar som **utvecklade eller bedöms riskera att utveckla kriminalitet och/ eller missbruk** pga sitt eget beteende. Tidigare forskning har pekat på att dessa ungdomar i realiteten inte är aktuella hos polisen och socialtjänsten samtidigt i någon större utsträckning, vilket kan göra samverkan svår att eftersträva. Samtidigt är det just samverkan som kommit att framstå som en etablerad lösning för att fånga upp ungdomarna. Det finns därför en risk att vissa ungdomar faller mellan stolarna när samverkan brister. Vi är intresserade av att undersöka hur yrkesutövare inom polis och socialtjänst anser att samverkan fungerar i praktiken och hur samverkan kan komma att påverka vilka ungdomar som aktualiseras.

Intervjuerna beräknas ta ca **en timme** och kommer vid ditt godkännande spelas in. Inspelningen syftar till att underlätta för oss vid behandling samt analys av materialet. Inspelningarna och transkriberingen utav dessa kommer att förstöras när uppsatsen är godkänt.

Studien kommer att genomföras i enlighet med Vetenskapsrådets forskningsetiska principer. Detta innebär bland annat att information som du lämnar till oss kommer att behandlas **konfidentiellt**. Du är **anonym** och inga personuppgifter som möjliggör identifikation kommer att användas i studien. Du kan när som helst under uppsatsens process avbryta ditt deltagande utan att det medför några negativa följder för dig.

Resultatet av studien kommer att presenteras i form av en uppsats samt en muntlig presentation till andra studerande. När uppsatsen är godkänd kommer den att finnas i en databas vid Göteborgs Universitet. Du kommer att ha möjlighet att ta del av uppsatsen genom att få en kopia av den om så önskas.

Du får gärna kontakta oss vid eventuella synpunkter eller funderingar!

Med vänliga hälsningar,
Linn och Jennifer

Linn Laakso
E-post: guslaali@student.gu.se
Tel: xxxx-xxx xxx

Jennifer Hinderman
E-post: gushinje@student.gu.se
Tel: xxxx-xxx xxx

Handledare: Lowe Bergström
E-post: lowe.bergstrom@socwork.gu.se